

ProAgria

Keski-Pohjanmaa

Jäsen- ja asiakaslehti 2/2025
www.proagria.fi/kp

EU-tuet

9-13

Hömppä-
heinä
viljely-
kierrossa

15

Pälvi-
silsa

23

Rehu-
hävikki
kuriin

27

Sopeu-
dutko
muutok-
seen

29

Viisas varautuu

ANNIKA NISULA

Ritva-Liisa Nisula, johtaja
ProAgria Keski-Pohjanmaa

Ennakoiminen on viisautta. Varsinkin nyt, kun aamun uutiset maailman tapahtumista saattavat päivittyä ihan muuksi mitä illalla kerrottiin. Kuka olisi uskonut, että perinteisen sotimisen lisäksi pääsemme elämään myös kauppasodan aikaa. Kansalaisten varautuminen ja sitä tukeva huoltovarmuusorganisaatio ovat elämää ja toimeliaisuutta ylläpitävä kriittinen turvaverkosto, joka pitää yhteiskunnan rattaat pyörimässä.

72 h

Kolme päivää, 72 tuntia, kuulostaa lyhyeltä ajalta. Se on aika, jonka viranomaiset olettavat ja myös odottavat kansalaisten pärjäävän omillaan. Kun sähkökatko iskee ja vesi loppuu, pelastuslaitos ei pelasta tunnin eikä kahdentoitakaan kuluessa, jos kyseessä on laaja häiriötilanne. Jos olet va-

rautunut, sinulla on ruokaa, vettä, kynttilöitä ja radio patteineen. Toivottavasti myös varavirtalähteitä, polttopuita ja henkistä kestävyyttä. Jos et ole, toivottavasti naapurisi on ja hän on myös valmis omastaan jakamaan. Maatiloilla varautuminen on vielä kriittisempää. Eläimet tarvitsevat vettä, laitteet sähköä ja tilanväki toimintasuunnitelman häiriötilanteiden varalle.

Suosi suomalaista

Ruutua emme pärjää. Ilman sen kummempaa maailmanpoliittista kriisiä kauppojen hyllyistä on puuttunut elintarvikkeita. Entä jos kyse olisi vakavammasta? Kotimaisen ruuantuotannon varmistaminen on jokaisen suomalaisen vastuulla. Huoltovarmuutta on suosia suomalaista.

Varaa varaosia

Kauppasota tulleeineen voi tehdä

elämästä yhtä vuoristorataa. Yhtenä päivänä tuontitavarat ovat edullisia, seuraavana päivänä ne maksavat maltaita. Koneiden ja laitteiden ulkomailta tuotavia komponentteja ja varaosia tarvitaan jatkuvasti. Viisautta on pitää tärkeimpiä tarvikkeita omassa varastossa ja huolehtia siitä, että kevätkylville päästään, vaikka Itämerellä sattuisi ja tapahtuisi.

Ennako

Jokaisen on syytä varautua siihen, että normaali toiminta voi häiriintyä, aiheuttipa sen käden murtuminen, kevätmyrsky tai ydinlaskeuma. Ennakoiminen alkaa pohdinnalla siitä, miten selviämme kolme vuorokautta, miten eläimet hoidetaan ja miten minimoidaan muut tilanteesta aiheutuvat haitat. Näillä eväillä pärjäämme, vaikka maailmalla myrskyäisikin.

Tapahtumakalenteri 2025

Tapahtumien yhteydessä on QR-koodi, joista voi puhelimen kameralla skannaamalla siirtyä suoraan aiheeseen liittyville nettisivuille. QR-koodinlukijan voi ladata ilmaiseksi sovelluskaupasta, ellei se ole valmiiksi yhdistetty puhelimen kameraominaisuuksiin.

KUNTIEN EU-TUKIHAKUKOULUTUKSET

Kannus 24.4. klo 9.30	Reisjärvi 24.4. klo 11	Veteli 29.4. klo 9.30
Kalajoki 24.4. klo 10	Sievi 24.4. klo 12	Kaustinen 29.4. klo 13
Toholampi 24.4. klo 13	Perho 25.4. klo 10	Lohtaja 30.4. klo 13
Ylivieska 24.4. klo 18	Halsua 25.4. klo 10	Kälviä 30.4. klo 9.30

Tarkista tarkempi aikataulu, paikka ja ilmoittautuminen kunnan maaseutuhallinnosta. Tilaisuuksien kesto 2-3 h.

PROAGRIAN WEBINAARI HÄRKÄÄ SARVISTA!

25.4.2025 klo 10-12
Talouden luvuista toiminnaksi, muutokseksi ja kasvuksi - käytännön onnistumisia. Ohjelma ja ilmoittautuminen:

Tietovirta-hanke järjestää VARAUTUMISEN AAMUKAHVIT ke 30.4.

klo 10-11, maatilojen rahoitukseen liittyvä aihe. Ilmoittaudu:

KASVINSUOJELURUISKUJEN TESTAUKSET

Paikka	Aika	Testauspaikka
Kalajoki	26.5. klo 9-12	Hankkijan piha
Kalajoki	26.5. klo 12.30-16	Tyngän mylly
Himanka	27.5. klo 9-12	Urheiluhallin piha
Himanka	27.5. klo 12.30-16	Pahkalan kylätalo
Lohtaja	28.5. klo 8.30-15	JMT Koskelan piha
Kälviä	30.5. klo 8.30-12	STI Kaffelin piha
Ullava	30.5. klo 13-14.30	Monitoimitalon piha, Rahkonen
Ullava	30.5. klo 15-15.30	M-market Lukkarin piha
Kannus	3.6. klo 9-15	Maatalousopisto, konehallin edusta
Sievi	4.6. klo 9-11	Ns-talon piha, Sievinkylä
Sievi	4.6. klo 11.30-15	KoneJaket-kiinteistö (ent. Hankkijan piha)
Reisjärvi	5.6. klo 9.30-13.30	Ent. TVHn varikko (Vesilaitoksen varasto)
Sievi	5.6. klo 14.30-15.30	Kiiskilän vanha kauppa, Kiiskilä
Kaustinen	10.6. klo 9.15-15	Hankkijan piha
Veteli	11.6. klo 9-9.30	SEOn piha
Veteli	11.6. klo 10.15-12.30	Tanssilavan piha, Räyrinki
Veteli	11.6. klo 14-15	Pulkkisen kylätalo, Pulkkinen
Halsua	12.6. klo 10-11.30	Isokarhun varaston piha
Perho	12.6. klo 12.30-15	Maatalousopisto, hallin edusta
Toholampi	16.6. klo 9.15-11	ABC-kylmäsäseman sorakenttä
Lestijärvi	16.6. klo 11.45-14.30	Ent. P. Kauppisen huoltoaseman piha
Kalajoki	18.6. klo 9.30-15.30	Tyngän mylly

Lisät. Jouni Huhtala, p. 040 512 3703 ja Jarmo Karhula, p. 044 521 2210.

MAASEUDUN PUOLESTA -KUNNIAMAININTA

Ehdota ihmistä, yhteisöä tai yritystä, joka on tehnyt tai toiminut ansiokkaasti maaseudun puolesta:

OKRA-NÄYTTELYMATKA 3.-5.7. SuperSuksee- ja

Tietovirta-hankkeiden yhdessä järjestämän opintomatkan ohjelma on julkaistu! Katso lisätietoja ja lähde heinäkuussa mukaan. Tarkemmat ohjelmat ja ilmoittautuminen QR-koodista tai Ritva Jaakkola, p. 044 7250 625, ritva.jaakkola@kpedu.fi.

OLLIKKALA-MESSUT 22.-23.8. KANNUKSESSA

KONEAGRIA 9.-11.10. TAMPEREELLA

Maalaisjärjellä!?

Tuli mieleen, että taitaa tulevat sukupolvet lukea näitä puheenjohtajan palstoja ja ihmetellä onko asiat kääntyneet maailmassa päällelleen näin tiuhaan. Nyt ainakin tuntuu päätä huimaavan tämä myllerrysten tahti. Kukapa olisi uskonut, että demokraattisilla vaaleilla valittu USAn presidentti alkaa kahmia valtaa itselleen ja harvoille valituille. Viimeisimpänä temppuna on kauppasodan aloitus ja tullien määrääminen useille valtioille ja niissä valmistetuille tuotteille. Manööverin piti siirtää tuotantoa Yhdysvaltoihin, mutta saikin maailman pörssit hurjiin syöksyihin. Ehkä meidän kaikkien onneksi oikuttelevasta Trumpista ei saa kaveria edes Putin.

No, arkisempia asioitakin on. Joka kerta harmittaa, kun kuulen Tiede-lehden radiomainoksen, jossa röyhtäilyn jälkeen todetaan: "Onneksi röyhtäilijä ei ollut lehmä, silloin vapautuvat kaasut olisivat olleet ilmastolle haitallisia". Vähän turhan vakuuttavasti saattaa upota kuulijaan, jonka

maalaisjärki on päässyt hukkumaan. Nyt on siten julistettu Lapin ilma saastuneeksi, koska porot piereskelevät. Kyllä tähän ilmastokeskusteluun pitää saada maalaisjärki mukaan.

Maalaisjärjestä aasinsillalla seuraavaan: oli hieno tempaus suomalaisilta tubettajilta ja somevaikuttajilta, kun he yhteisvideolla puolustivat suomalaista maaseutua ja ruuantuotantoa. Tätä nykyajan äänitorvea tarvitaan juuri tällaiseen!

Uusi satokausi lähestyy kovaa kyytiä. Sitä ennen näemme voittaako maalaisjärki vai kaupunkilaisjärki kunta- ja aluevaaleissa.

Ihan lopuksi haluan toivotta kaikille mukavaa kevättä ja voimia kevättöihin sekä tulevaan kesään.

Tapani Orjala, ProAgria Keski-Pohjanmaan hallituksen puheenjohtaja, p. 040 5288 405

**OTA
YHTEYTTÄ!**

Meidät tavoitat

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Puhelin 040 5211 735
 etunimi.sukunimi@proagria.fi
 www.proagria.fi/kp
 Toimisto avoinna 9-15
 Valtakunnallinen palvelupuhelin
 avoinna ma-to 9-15 ..... 044 4209 000

HALLINTOPALVELUT

Johtaja Ritva-Liisa Nisula 040 5849 550
 Talouspäällikkö Marju Erkkilä 050 3402 633
 Kehityspäällikkö Jouni Ingalsuo 040 5525 781
 Pohjoisen alueen palvelupäällikkö
 Juha Nivala 040 8610 641
 Eteläisen alueen palvelupäällikkö
 Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
 Viestijä Ritva Karri
 (myyntireskontra, viestintä, järjestö) 040 5234 113
 Taloussihteeri Saira Sulonen
 (laskutus, ostoreskontra) 040 5443 460

MAASEUTUNEUVONNAN ASIAANTUNTIJAPALVELUT

Tuotosseuranta
 - näytteenotot, koelypsyt, aseman-
 testaukset, robottimaitojen tallen-
 nukset, viivakoodien opastukset
 Armi Hotakainen 040 0644 261
 Charlotta Hästbacka 050 5939 094
 Katja Kellokoski 040 8492 870
 Jonna-Minna Lassila 044 4863 077
 Kirsi Leppikorpi 040 0367 656
 Energianeuvonta Jari Tikkanen 040 0162 147
 EU-tuet Jarmo Karhula 044 5212 210
 Kannattavuuskirjanpito Matias Parpala 043 8254 283
 Kasvinsuojeluruiskujen testaus
 Jouni Huhtala 040 5123 703
 Jarmo Karhula 044 5212 210
 Kasvinviljelyneuvonta
 Sari Harju (nurmet) 040 5234 114
 Jouni Huhtala 040 5123 703

Jarmo Karhula 044 5212 210
 Ville Myllylä 050 5987 228
 Taneli Rahja (kasvinviljelyn talous) 040 6845 111
 Riikka Rinta-aho 040 5234 116
 Jari Tikkanen (luomu ja luomukoulut.) 040 0162 147
 Kasvinsuojelukoulutukset
 Jouni Huhtala 040 5123 703
 Kotieläinneuvonta ja ruokinta
 Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
 Lammas- ja vuohitilojen neuvonta
 Milla Alanco-Ollqvist 040 7060 558
 Sini Sillanpää 043 8250 526
 LEAN ja HR Liisa Koskela 050 5120 615
 Luomukotieläinneuvonta
 Seija Roimela 040 8479 740
 Luonnonmukainen tuotanto,
 EU-tukineuvonta
 Jari Tikkanen 040 0162 147
 Seija Roimela 040 8479 740
 Lypsyrobotineuvonta
 Katja Kellokoski 040 8492 870
 Maatilojen talousneuvonta,
 budjetointi, omistajanvaihdokset
 Juha Nivala 040 8610 641
 Heikki Ojala 040 5342 166
 Jouni Huhtala 040 5123 703
 Teemu Kinnunen 050 3100 827
 Matias Parpala (toimivapaalla) ... 043 8254 283
 Nuvo-palvelut Jari Tikkanen 040 0162 147
 Robottilypsyn kehitysohjelma
 Sonja Pyykölä (perhevapaalla)
 Katja Kellokoski 040 8492 870
 Viljakaupan tarkkailu Jouni Huhtala 040 5123 703
 Viljelijöiden työterveyshuolto
 Liisa Koskela 050 5120 615
 Yritysjohtaminen ja laatuasiat
 Liisa Koskela 050 5120 615
 Ympäristöneuvonta, ympäristötukiasiat
 Jari Tikkanen 040 0162 147

KALATALOUSKESKUS

Toiminnanjohtaja Elina Pusaa 050 3094 861

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Toiminnanjohtaja Kirsi Ylitalo 040 1964 434
 Ruoka- ja hyvinvointiasiantuntija
 Niina Vihelä (toimivapaalla)
 Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija
 Miina Aronen 043 8254 281
 Maisema- ja ympäristöasiantuntija
 Milla Siltanen 043 8254 284

STRATEGIASUUNNITTELU

Heikki Ojala 040 5342 166
 Liisa Koskela 050 5120 615

TILITOIMISTOPALVELUT

Maatalous- ja metsätalousasiakkaita
 palvelevat kirjanpito-, kuukausi-ilmoitus-
 ja palkanlaskenta-asioissa:
 Minna Ketola 050 4063 975
 Saara Mikkola 043 8254 280
 Seija Roimela 040 8479 740
 Milla Siltanen 043 8254 284
 Yritysasiakkaita palvelevat kirjanpito-,
 kuukausi-ilmoitus- ja palkanlaskenta-asioissa:
 Minna Ketola 050 4063 975
 Milla Siltanen 043 8254 284
 Saara Mikkola 043 8254 280

RUOKINNAN OHJAUSPALVELUT JA TÄSMÄPALVELUT KOTIELÄINTILOILLE

Sari Harju 040 5234 114
 Charlotta Hästbacka 050 5939 094
 Katja Kellokoski 040 8492 870
 Sanna Luostarinen 0400 974 165
 Johanna Malinen 041 7310 913

Viljelijästä välittäminen jatkuu

Välitä Viljelijästä -toiminta on vakinaistettu Myel-vakuutetuille osaksi Melan kautta tehtävää varhaisen tuen toimintaa. Jatkuva rahoitus tekee toiminnasta turvatumpaa, koska sillä vahvistetaan suomalaisen ruuantuotannon jatkuvuutta pitämällä huolta ruantuottajista.

Melan hoteisiin siirtyy myös yli 100 yrityksen sidosryhmäverkoston koordinointi. Varhaisen tuen verkostot toimivat jatkossa seuraavilla nimillä: Välitä viljelijästä -verkosto, Välitä kalastajasta -verkosto ja Välitä poronhoitajasta -verkosto.

Kuulevat korvat

Toiminta ei avun tarvisjalle maksa mitään ja keskusteluapu on täysin luottamuksellista. Yhteyttä kannattaa ottaa matalalla kynnyksellä pieneltäkin tuntuviissa asioissa. Työkykyneuvojat tuntevat hyvin ruantuottajan arjen ja osavat esittää keskustelussa vaihtoehtoja. Yleisimmin apua kysytään esim. jaksamiseen, terveyteen, ihmissuhteisiin, yrittämisen haasteisiin ja erilaisiin muutostilanteisiin. Kuunteluapua ja neuvontaa saa monenlaisiin työkykyä kuormittaviin tilanteisiin, mutta myös äkillisiin isompiin kriisitilanteisiin kuten läheisen menehtyminen ja tulipalo.

Ymmärtävät kasvat

Yhteydenoton jälkeen sovitaan työkykyneuvojan kanssa tapaaminen, joko kasvokkain tai etätapaamisena. Tapaamisessa kartoitetaan tilannetta ja haetaan sopivia ratkaisukeinoja. Tarvittaessa ja asiakkaan suostumuksella voidaan avuksi hakea myös muita ammattilaisia. Edelleen voi saada harkinnanvaraisen ostopalvelusitoumuksenkin, jotka nykyisin kohdentuvat mielenterveyttä tukeviin asiantuntijapalveluihin.

Pidä huolta

Koska yrittäjä itse on yrityksensä tärkein voimavara, on tärkeintä pitää itsestä ja työntekijöistä huolta. Avun kysyminen ja vastaanottaminen eivät merkitse epäonnistumista, vaan halua ja kykyä löytää ratkaisuja. Asioiden ei kannata antaa kasaantua tai kriisiytyä, vaan apua voi pyytää myös ennaltaehkäisevään työhön. Mikäli itse ei kehtaa tai jaksa, tarvittaessa suostumuksellasi myös läheisesi tai muu henkilö voi pyytää apua puolestasi.

Mitä varhaisemmassa vaiheessa mieltä vaivaavaan asiaan päättään kiinni, sitä enemmän löytyy ratkaisuvaihtoehtoja helpottamaan kuormitusta, hyvinvointia ja työkykyä.

Liisa Koskela

Välitä viljelijästä -apua

voivat saada Myel-vakuutetut toimijat. Aiemmin toiminta koski maatilatalouden harjoittajia, nyt tuen piiriin ovat tulleet kalastajat ja poronhoitajat. Kentällä toimivien tukihenkilöiden työnimike on muuttunut työkykyneuvojaksi ja alueellamme tätä työtä tekee **Katja Leppälä**. Katjan tavoitat puhelinnumerosta 050 406 9614 tai sähköpostilla katja.leppala@mela.fi.

Lisätietoja

Maaseudun puolesta -kunniamaininta

Maaseudun puolesta on kunniamaininta maaseudun ja maatalouden eteen tehdystä merkittävästä työstä, jolla on laajaa näkyvyyttä ja vaikutusta. Se voi olla myös yhteisöllisyyttä tai innovatiivisuutta. Maaseudun puolesta -kunniamaininta jaetaan kerran vuodessa. Kunniamaininnan saanut saa tarpeidensa mukaan valitun ProAgrian tai Maa- ja kotitalousnaisten palvelun ja Koti peltojen -keskellä

mitalin. Palvelun arvo on 500 euroa. Ensimmäisen Maaseudun puolesta -kunniamaininnan haku on auki ja ehdotuksia voi tehdä 31.8.2025 saakka. Saa- ja julkistetaan KoneAgriassa Tampereella 9.-11.10.2025.

Ehdota palkittavaa:

Webinaari Härkää sarvista!

TALouden LUVUISTA TOIMINNAKSI, MUUTOKSEKSI JA KASVUKSI – KÄYTÄNNÖN ONNISTUMISIA

25.4.2025 klo 10–12

Tervetuloa webinaariimme, jossa pureudumme siihen, miten talouden luvuista päästään käytännön toimiin, joilla voit parantaa yrityksesi taloutta.

Talouden luvuista käytännön toiminnaksi, miten se tehdään?
Talouspalvelujen kehitysjohtaja, **Petri Koivisto**, ProAgria

Tilan ja talousosaajan yhteistyöllä menetykseen
viljelijät **Anne ja Tarmo Ilola**, Maatalousyhtymä Ilola

Strategia, tilatiimi ja johtoryhmätyöskentely
viljelijä **Tommi Hasu**, Maatalousyhtymä Hasu ja ProAgrian talouspalvelujen kehityspäällikkö **Ari Nopanen**

Talousosaaminen rahoittajan näkökulmasta
senior specialist **Tomi Harju**, OP Ryhmä

Keskustelu, palvelut (tilitoimisto) ja jäsenyyset

Tilaisuuden juontaa yhteiskuntasuhdejohtaja **Suvi Anttila**, ProAgria

Webinaari on maksuton yrittäjä- ja yritys-jäsenillemme.

Lue lisää tapahtumasta ja ilmoittaudu:

Lisää ProAgrian jäsenyydestä:

Osallistumislinkki Teams-webinaariin sähköpostitse ennen tilaisuutta. Webinaaritalenne yrittäjä- ja yritys-jäsenten jäsen sivuilla (sivulle kirjaudutaan jäsenille toimitetulla tunnuksella).

ProAgria Keski-Pohjanmaa

Tukea peltovalvontaan

Tukiturvapalvelumme antaa sinulle varmuutta ja helppoutta peltovalvontaan valmistautumisessa. Saat tukihakuasiakkaanamme:

- puhelintuen valvontatilanteisiin valmistautumiseen
- lisäturvan tukiasioissa – vastuuvakuutusturva ilman euromääräistä omavastuusuutta
- syysilmoituksen teon ja muistutuksen siitä ajoissa (enint. tunnin työ)
- tekstiviestimuistutukset tärkeimmistä peltoviljelytukiin liittyvistä ajankohdista ja tekemisistä.

Palvelu on tarkoitettu tukihakupalvelujemme asiakkaille. Kysy lisää asiantuntijaltasi tai proagria.fi/tukiturva

Henkilöstöuutiset

JENNI KANGASTALO on valittu kesätyöntekijäksi kasvintuotannon tehtäviin.

Heli Kallioinen on siirtynyt toisiin tehtäviin.

Kasvinsuojeluruiskujen testaukset 2025

Paikka	Aika	Testauspaikka
Kalajoki	26.5. klo 9–12	Hankkijan piha
Kalajoki	26.5. klo 12.30–16	Tyngän mylly
Himanka	27.5. klo 9–12	Urheiluhallin piha
Himanka	27.5. klo 12.30–16	Pahkalan kylätalo
Lohtaja	28.5. klo 8.30–15	JMT Koskelan piha
Kälviä	30.5. klo 8.30–12	STI Kaffelin piha
Ullava	30.5. klo 13–14.30	Monitoimitalon piha, Rahkonen
Ullava	30.5. klo 15–15.30	M-market Lukkarin piha
Kannus	3.6. klo 9–15	Kannuksen maatalousopisto, konehallin edusta
Sievi	4.6. klo 9–11	Ns-talon piha, Sievinkylä
Sievi	4.6. klo 11.30–15	KoneJaket kiinteistö (ent. Hankkijan piha)
Reisjärvi	5.6. klo 9.30–13.30	Ent. TVHn varikko (Vesilaitoksen varasto)
Sievi	5.6. klo 14.30–15.30	Kiiskilän vanha kauppa, Kiiskilä
Kaustinen	10.6. klo 9.15–15	Hankkijan piha
Veteli	11.6. klo 9–9.30	SEOn piha
Veteli	11.6. klo 10.15–12.30	Räyriingin tanssilavan piha
Veteli	11.6. klo 14–15	Pulkisen kylätalo, Pulkkinen
Halsua	12.6. klo 10–11.30	Isokarhun varaston piha
Perho	12.6. klo 12.30–15	Perhon maatalousopisto, hallin edusta
Toholampi	16.6. klo 9.15–11	ABC-kylmäaseman sorakenttä
Lestijärvi	16.6. klo 11.45–14.30	Ent. P. Kauppisen huoltoaseman piha
Kalajoki	18.6. klo 9.30–15.30	Tyngän mylly

Kasvinsuojeluruiskun testauksen unohtaneiden ruiskut testataan 19.6. Hintaan lisätään matkakustannukset. Pakottavissa tapauksissa (testaus vanhentunut) voidaan sopia erillinen tilakäynti.

Kasvinsuojeluruisku tulee olla **ehdottomasti pesty** sekä **ulosottoakseli suojattu**. Ruiskussa tulee olla 200 litraa vettä. Testaajilla on mukana suuttimia ja yleisimpiä varaosia ruiskuihin. Mukana myös edullisia tuulikulkeumaa 90 % alentavia suutinkärkiä ja triplietirunkoja. Ruiskun testaamisen hinta on 239 € (alv 0 %). Lisätietoja Jouni Huhtalalta, puh. 040 512 3703 ja Jarmo Karhulalta, puh. 044 521 2210.

Kasvinsuojelututkinto netissä.

Suorita joustavasti, todistus heti sähköpostiisi. Hinta 40 €.

proagria.fi/sahkoinenkasvinsuojelututkinto

ProAgria

#onnistummeyhdessä

ProAgrian yrittäjä- ja yritysjäsenille tutkinnon hinta 35 €

Kuntien EU-tukihakukoulutukset 2025

Kannus 24.4. klo 9.30	Ylivieska 24.4. klo 18	Kälviä 30.4. klo 9.30
Kalajoki 24.4. klo 10	Perho 25.4. klo 10	Lohtaja 30.4. klo 13
Reisjärvi 24.4. klo 11	Halsua 25.4. klo 10	
Sievi 24.4. klo 12	Veteli 29.4. klo 9.30	
Toholampi 24.4. klo 13	Kaustinen 29.4. klo 13	

Tarkista tarkempi aikataulu, paikka ja ilmoittautuminen kunnan maaseutuhallinnosta. Tilaisuuksien kesto 2–3 h.

EU-tukineuvontaa tekevät ProAgria Keski-Pohjanmaan asiantuntijat 2025

Halsua-Kaustinen-Lestijärvi-Perho-Reisjärvi-Toholampi-Veteli

Harju Sari 040 523 4114
Tikkanen Jari 0400 162 147
Rinta-aho Riikka 040 523 4116
Rahja Taneli 040 684 5111
Huhtala Jouni 040 512 3703
Myllylä Ville 050 598 7228

Kalajoki-Kannus-Kokkola

Huhtala Jouni 040 512 3703
Karhula Jarmo 044 521 2210
Tikkanen Jari 040 016 2147
Rahja Taneli 040 684 5111
Rinta-aho Riikka 040 523 4116
Myllylä Ville 050 598 7228

Kalajoki-Sievi

Rahja Taneli 040 684 5111
Roimela Seija 040 847 9740
Rinta-aho Riikka 040 523 4116
Karhula Jarmo ... 044 521 2210
Tikkanen Jari 0400 162 147
Myllylä Ville 050 598 7228

Luomutilojen

EU-tukineuvonta

Roimela Seija 040 8479 740
Tikkanen Jari 040 0162 147

sähköpostit: etunimi.sukunimi@proagria.fi • www.proagria.fi/kp

Jäsen- ja järjestöasiat

Järjestövastaava
Ritva Karri
Puh. 040 523 4113
ritva.karri@proagria.fi

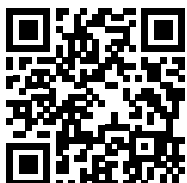

Yhdistysten jäsenlaskutus Sensessä

Kun olette saaneet yhdistyksenne jäsentiedot ajan tasalle, ilmoit- takaa vuoden 2025 jäsenmaksunne suuruus, niin saadaan jäsenlas- kut liikkeelle. Muistakaa päivätä päättäneet jäsenyydet päivämää- rälle 31.12.2024.

Seurantalot.fi

Seurantalosta voi ilmoittaa maksutta seuranta- lot.fi -sivustolla. Talon esittelysivu on maksuton ProAgrian jäsenyhdistyksille, koska ProAgria on Suomen Kotiseutuliiton jäsen. Seurantalot.fi-si- vusto on seurantaloja omistavien keskusjärjestö- jen ylläpitämä sivu, jolla esitellään noin 1700 suo- malaista seurantaloa.

Kun yhdistyksen toiminta on hiipunut

Yhdistyksen jäsenten päätökseen perustuvassa yhdistyksen purka- misessa ja toiminnan lopettamisessa on noudatettava kyseisen yh- distyksen sääntöjä. Useiden yhdistysten säännöissä purkamispää- tökseen vaaditaan 3/4 enemmistö ja lopettamisasia on käsiteltä- vä kahdessa kokouksessa. Lopetettavan yhdistyksen kokouksissa voidaan myös tehdä päätökset alaseuran muuttamisesta pääseu- raksi, päättää omaisuuden luovuttamisesta, muuttaa tarvittaessa sääntöjä tai päättää kokonaan uuden yhdistyksen perustamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa sen varat käytetään viimeisen kokouk- sen päättämällä tavalla yhdistyksen tarkoitusta edistävään toimin- taan. Rahavarojen ja muun omaisuuden käytöstä on hankittava sen ProAgria-keskuksen lausunto, johon kuuluu jäsenenä.

Selitystoiminen jälkeen tulee rekisteröidyn yhdistyksen tehdä pur- kautumisilmoitus Patentti- ja rekisterihallitukseen (PRH). PRH tee- kee merkinnän yhdistysrekisteriin, ja yhdistys katsotaan puretuk- si. Yhdistyksen päätökseen perustuvasta selvitysmenettelystä sää- detään yhdistyslain 40 §:ssä. Tutustu lakiin ennen kuin aloitat yh- distyksen purkamisen. Lisätietoja yhdistyksen purkamisesta PRH -> Yhdistykset -> Rekisteröidylle yhdistykselle -> Yhdistyksen lopetta- minen.

Yrittäjä- ja yritysjäsenetuna näyttelylippu KoneAgriaan Tampereelle

ProAgrian yrittäjä- ja yritysjäsenet saavat tänä vuonna näyttelylipun KoneAgria 2025 -näytte- lyyn Tampereelle. Lippu toimitetaan sähköisenä. Päivitä QR-koodin kautta sähköpostiosoitteesi, näin varmista lipun saannin.

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiön apurahat

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiö myöntää apurahoja opiskelijoille, jotka edistävät opinnäytetyöllään tai muutoin opin- noissaan keskipohjalaista maataloutta tai sen lähellä olevia elin- keinoja (mm. käsityöala, koti- ja puutarhatalous sekä kalatalous) tai suorittavat harjoitteluaan em. alojen edistämisenorganisaatioissa.

Apurahat ovat jatkuvasti haettavissa. Vapaamuotoiset hake- mukset, joihin liitetään ansioluettelo ja apurahan käyttösuunni- telma tai hyväksytystä opinnäytetyöstä aiheutuneet kustannuk- set, osoitetaan Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiöl- le, osoite Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola tai s-postilla osoitteel- la ritva-liisa.nisula@proagria.fi. Lisätietoja antaa Ritva-Liisa Nisula, p. 040 5849 550.

#onnistummeyhdessä

Liity jäseneksi!
Ammatillisia etuja, huolen- pitoa ja hyvin- vointia.

Yrittäjä- ja yritysjäsenen jäsenedut ProAgriasta

Jäsenmaksunsa maksaneet yrittäjä- ja yritysjäsenet saavat vuonna 2025

- jäsenalennusta tietyistä ProAgrian palveluista ja tuotteista 5 %, enintään 50 €/palvelu
- 5 euron alennus sähköisestä kasvinsuojelututkinnosta ProAgrian verkkosivuilla
- 20 % alennus valikoiduista ammattikirjoista ProAgrian verkkokaupasta

Maakunnalliset jäsenedut

- Medirex (Kaarlelankatu 55, Kokkola) alennusta kuntoutus- ja fysioterapiapalveluista

Valtakunnalliset kumppaniedut

- Pääsylippu KoneAgriaan 2025 (yksi lippu/ yrittäjäjäsen ja kaksi lippua/yritysjäsen)
- Etra, vaihtuvia %-alennuksia myymälästä ja verkkokaupasta
- KVVY Tutkimus Oy:n alennukset 2025
  - o Erikoiskampanja KVVYShopin kaivovesi- ja alkutuotannon vesitutkimuksista -30 %
  - o Kaikista KVVYShopin tuotteista -15 %
- Eurofins etuja viljavuustutkimuksista, lanta- ja kasvianalyseista
- Seilab 10 % jäsenalennus viljavuusanalyseista
- Terveystalo (edellyttää työterveyspalvelusopimusta)
  - o Työterveyden yleis- ja palvelumaksu: -50 %
  - o Laboratoriotutkimukset (paketoimattomat): -10 %
  - o Röntgentutkimukset: -5 %
  - o Kliinisyfysiologiset ja -neurologiset tutkimukset: -5 %

Yrittäjä- ja yritysjäsenen extraedut 2025

- yrittäjäjäsenwebinaarit 25.4. ja 7.11.2025
- valtakunnallinen päättäjätapaaminen 28.11.2025

Lisätietoja jäsesyydestä.

Liity jäseneksi.

proagria.fi/yrittajajasen

Tietovirta-hanke tiedottaa

Varautumisen aamukahvit Teamsissa

Parillisten viikkojen keskiviikkona klo 10-11 jutustellaan maatiloiden varautumiseen liittyvistä aiheista. Aamukahvitilaisuudet järjestetään yhteistyössä Varjo - maatalousyrittäjien varautuminen -hankkeen kanssa. Ilmoittautumalla mukaan saat osallistumislinkin myös seuraaviin aamukahveihin ja voit tulla mukaan aina silloin kun ehdit. Asiantuntijoiden osuudesta tehdään tallenne.

Aamukahvit ke 30.4. klo 10-11, maatiloiden rahoitukseen liittyvä aihe. Ilmoittaudu:

Okra-näyttelymatka

SuperSuksee- ja Tietovirta-hankkeiden yhdessä järjestämän opintomatkan ohjelma on julkaistu! Katso lisätietoja ja lähde heinäkuussa mukaan:

Karjatiloiden lääkekirjanpitoja ja varo-aikakäytäntöjä sekä päivisilä käsittelevät webinaaritallenteet sekä **luomuwebinaarin** tallenne:

Keinoja punahomeen torjuntaan (1 h 52 min):

Varautumisen aamukahvit 1 - asiaa bioturvallisuudesta, lintuinfluenssasta, salmonellasta ja karjatiloiden lintusuojauksesta:

Euroja aurinkopuistoista:

Tietovirta-hankkeen aineistot ja webinaaritallenteet:

Tietovirta-hankkeen ohjelmat ja osallistumislinkit:

Lisätietoja Tietovirta-hankkeen tapahtumista: Ritva Jaakkola, Keski-Pohjanmaan ammattiopisto ,ritva.jaakkola@kpedu.fi, p. 044 7250 625 Tietovirta-hanketta toteuttavat yhteistyössä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, MTK Keski-Pohjanmaa ry, MTK-Pohjois-Suomi ry ja ProAgria Keski-Pohjanmaa ry. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama ja se on saanut EU:n maaseuturahoitusta Pohjois-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Kainuun Ely-keskusten kautta.

Euroopan unionin osarahoittama

Maatilan kyberturvallisuus vaatii huomiota

Kyberturvallisuus tarkoittaa tietoverkon ja siihen kytkettyjen laitteiden ja toimintojen turvallisuutta sekä toimenpiteitä, joilla pyritään suojaamaan tietojärjestelmiä, tietoverkkoja ja laitteita kyberuhkilta, kuten haittaohjelmilta, tietomurroilta ja palvelunestohyökkäyksiltä.

Yleisimpiä kyberuhkia, jotka uhkaavat myös maatiloiden toimintaa, ovat

- Erilaiset kiristysohjelmat
- Haittaohjelmat, kuten virukset ja vakoiluohjelmat
- Tietojen kalastelu, jolloin käyttäjiä yritetään huijata paljastamaan henkilökohtaisia tietoja, kuten salasanoja ja luottokorttitietoja, tavallisesti sähköpostin tai väärennettyjen verkkosivustojen kautta
- Palvelunestohyökkäykset
- Tietomurrot.

Hyvään kyberturvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvat seuraavat käytännöt ja laitteet:

- Varaa maatilan käyttöön eri laitteet ja mielellään myös eri lähiverkko kuin perheen yksityiskäyttöön.
- Päivitä laitteiden käyttöjärjestelmät ja ohjelmistot säännöllisesti ja aina kun uusia päivityksiä on saatavilla.
- Käytä vahvoja salasanoja. Hyvässä salanasassa on isoja ja pieniä kirjaimia, numeroita sekä erikoismerkkejä. Salasana ei saa olla ennalta arvattava, kuten "salasana" tai "qwerty".
- Kaikki tärkeät tiedostot pitää varmuuskopioida automaattisesti sekä pilvipalveluun että fyysiseen tallennuslaitteeseen. On tärkeää, että varmuuskopiointin toimivuus tarkistetaan aika ajoin!
- Älä käytä yli viisi vuotta vanhaa WLAN-reitintä, sillä sen tietoturvapäivitykset voivat olla vanhentuneita. Tarkista erikseen, että WLAN-reitittimen asetuksissa on valittu automaattinen ohjelmistopäivitys

ja laitteeseen on asennettu uusin päivitys. Kaikissa WLAN-reitittimissä ei ole tehdasasetuksena automaattista ohjelmistopäivitystä.

- Maatilalla erillinen palomuurilaitte on suositeltava.

Maatilan kyberturvallisuuteen palataan perusteellisemmin Varjo-hankkeen tapahtumissa ja tulevisia podcasteissa.

Jouni Ingalsuo

Lisätietoja ProAgrian Varjo-maatalousyrittäjien varautumishanke:

Euroopan unionin osarahoittama

BETONILATTIAT SALO

Juha-Matti 044 333 3753
Tommi 044 546 5830
www.betonilattiatvalo.fi

KATTO- JA SEINÄPELLIT oheistuotteineen

suoraan asiakkaille edullisesti ja nopeasti.

Taipaleen Teräs Oy

Linjalantie 4, 43700 Kyyjärvi
P. 040 823 5938, 0400 661 379

MIEDON METALLI OY

TERÄSOVET JA IKKUNAT

Lehti-, pari-, taitto-, liuku-, erikoisovet ja ikkunat.
Maatalouteen kuumasinkittynä
vuodesta 1969

VAHVA KOTIMAINEN,
KOTIMAISTA TYÖTÄ.

Aukipitolaite topperi

020 787 9650 • www.miedonmetalli.fi

TULE RUUTIHAANTIELLE TUTUSTUMAAN CAN-AM MALLISTOON!

Can-Am Outlander PRO:n työkalibroitu Rotax-moottori ja jousitus yhdessä luokkansa parhaan veto- ja telinekapasiteetin kanssa tekevät siitä mahtavan työjuhnan.

Myös BRP:n merkkien huolto sekä alkuperäiset varaosat ja varusteet

KELKKA KUUME RUUTIHAANTIE 5 YLIVIESKA
044 7997 280 - HENRI.LUMIAHO@LANTMANNENAGRO.FI
KELKKAKUUME.FI

Liimapuupalkit asennusvalmiina? Tottakai!

Navettojen, konesuojien ja varastojen palkkitoimittaja

KESTOPALKKI

Kestopalkki LP1 Oy
Puusepätie 89
62420 Korttesjärvi
puh. (06) 4880 200
kestopalkki@kestopalkki.fi

www.kestopalkki.fi

KONE AGRIA

9.-11.10.2025 TAMPERE

JÄREÄT KIVITALIKOT MUTASELTA

JMK 1330

- Leveys 1330 mm
- Syvyys 1010 mm
- Korkeus 792 mm
- Piikit 40 mm Dillidur HB400 kulutusteräs
- Piikkijako 270 mm

Perustalikko **1450 €** alv 0 %.
Sis. normaalin traktori kiinnikkeen/sovitteen.
Lisävarusteena poskilevyt **190 €** alv 0 %.

Uuden tyyppinen kivitalikko JMK-2200

- Leveys 2200 mm, korkeus 700 mm.
- Piikkien pituus 1000 mm.
- Piikkijako 200 mm.
- Piikit 40 mm Dillidur HB400 kulutusteräs.
- Lisävarusteena irrotettava kivisieppari pellon pinnalta kivien keräykseen.

Perustalikko sis. normaalin traktori-kiinnikkeen/sovitteen **1950 €** alv. 0 %
Kivisieppari **290 €** alv. 0 %

**METALLITYÖ
MUTANEN**
www.mtm.fi

sähköposti: jari@mtm.fi
Haapaojantie 9A 83700 Polvijärvi
Puhelin: 040 823 4584

Peltokasvien kasvinsuojelu 2025 -kirja

proagriaverkkokauppa.fi

43,53

ProAgria

Käyttämällä Maaomaisuus-lehden keuhkoluojat saat kirjan 2/2025 lehdessä mukana.

@ProAgria #proagria

Huomioi nämä kevään tukihaussa

Vipu-palvelussa on voinut tehdä peruslohko-muutoksia ja ilmoittaa kasvu-lohkotietoja 14.4. alkaen. Syys-ilmoituksia voi korjata Vipu-palvelussa 13.5.2025 saakka.

Vuoden 2025 peltotuki-en haku alkaa touko-kuun puolessa välissä päättyen 17.6. Peltotukien ehtoihin on tänä vuonna tulossa muutoksia, jotka on hyvä ottaa huomioon viljelysuunnittelussa ja kevään tukihaussa.

Viljelyn monipuolistaminen

Tänä vuonna viljelijä voi valita täyttääkö maaperän hyvän rakenteen tavoitteen tutulla viljelykierrolla, jossa yksivuotinen viljelykasvi vaihtuu vähintään 33 %:lla tilan peltoalasta vai viljelyn monipuolistamisella, joka toteutuu viljelemällä vähintään kahta kasvia, jos tilalla on peltoa 10–30 hehtaaria. Pääkasvia ei voi olla yli 75 % tilan peltoalasta. Jos tilan peltoala on yli 30 hehtaaria, pitää viljelyssä olla vähintään kolmea kasvia. Pääkasvia ei kuitenkaan saa olla yli 75 % tilan peltoalasta eikä kahta pääkasvia yli 95 % peltoalasta.

Pysyvät nurmet

Tästä vuodesta alkaen myös ekojärjestelmätuen luonnonhoitonurmet ja viherlannoitusnurmet sekä ympäristökorvauksen turvepeltojen nurmet alkavat kerryttää pysyvän nurmen vuosia. Ala muuttuu pysyväksi nurmeksi, kun lohkolle on ilmoitettu heinä- tai nurmi-rehukasveja kuutena vuotena peräkkäin. Ympäristökorvauksen suojavyöhyke jäädyttää nurmivuosien kertymisen kuten ennenkin.

Sosiaalinen ehdollisuus

Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimukset koskevat tiloja, joilla on työvoimaa. Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimukset koskevat tuensaajien työntekijöiden työsopi-

muksia ja työturvallisuutta. Työturvallisuuden tai työehtojen laiminlyönneistä voi jatkossa tulla seuraamuksia tukiin. Tiedotuslehdessä 1/2025 on kerrottu sosiaalisesta ehdollisuudesta.

Suojavyöhykkeet

Suojavyöhykkeitä voi perustaa vuosina 2025 ja 2026. Kasvuston voi vuonna 2025 perustaa myös suojaviljaan, jolloin ensimmäinen suojavyöhykevuosi on 2026. Viljelijä voi tarkistaa suojavyöhykkeeksi soveltuvan alan Vipun karttatasolta. Suojavyöhykkeen sato on korjattava jo perustamisvuonna 15.9. mennessä. Pelkkä laiduntaminenkin kelpaa täyttämään korjuuvaatimuksen, jos sen ansiosta sadon saa kokonaan korjattua viimeistään 15.9.

Suojavyöhykettä saa laiduntaa monimuotoisuuden lisäämiseksi ja ravinnetilan köyhdyttämiseksi, mikäli siitä ei aiheudu eroosiota ja laiduntaminen tapahtuu ilman lisärehun antamista eikä sille ole vesien-suojelullista estettä. Muista ilmoittaa sama ala suojavyöhykkeeksi kuin vuonna 2024.

Monimuotoisuuskasvustot

Ekojärjestelmätuen monimuotoisuuskasvit-toimenpiteessä monimuotoisuuskasvusto on mahdollista perustaa myös saarekkeena tai kaistana. Monimuotoisuuskasvien alalla sallitaan jatkossa kasvinsuojeluaineiden käyttö vaikeissa rikkakasvitilanteissa pesäketorjuntana. Kiinnitä huomiota siihen, että perustamiesi monimuotoisuuskasvustojen siemenseokset vastaavat tukiehtoja. Tästä vuodesta eteenpäin monimuotoisuuskasvustojen lajikkeet tulee ilmoittaa tukihakemuksella.

Nuorten viljelijöiden tukiin muutoksia

Nuorten viljelijöiden tulotuen ammattitaitovaatimus helpottuu, kun koulutukseksi riittää toisen asteen tutkinto miltä tahansa alalta (esimerkiksi ammatti- tai ylioppilastutkinto). Tutkinnon lisäksi ammattitaitovaatimuksen voi täyttää myös 30 opintopisteen laajuisella koulutuksella, josta vähintään 15 opintopistettä on talousopintoja. Jos tuenhakijana on maatalousyhtymä, osakeyhtiö tai muu yhteisömuotoinen hakija, vaatimus täyttyy myös kolmen vuoden luonnonvara-alan työkokemuksella. Nuoren viljelijän aloitustuen ehdot kevenevät, kun jatkossa käytössä on vain yksi yrittäjätuloraja. Ammattitaitovaatimuksen on täytyttävä hakuvuonna viimeistään 31.8.

Ympäristökorvauksen lohko kohtainen toimenpide

Hae kaikkia toteutettavia toimenpiteitä jo peltotukien haussa ja muista ilmoittaa samat toimenpiteet (suojavyöhyke, turvepeltojen nurmet ja valumavesien hallinta) samoille aloille kuin vuonna 2024. Uutta vuonna 2025 on, että turvepeltojen nurmet -toimenpiteestä ei aiheudu takaisinperintää vuonna 2025, vaikka aiemmin toimenpiteeseen ilmoitetulle alalle ei ilmoitaisi turvepeltojen nurmet -toimenpidettä. Valitse peltotukihaussa myös toimenpiteet, joiden alat ilmoitat vasta syysilmoituksella (esim. kiertotalouden edistäminen).

Vapaakuvat Vipu-mobiililla

Tukiehtojen noudattamista seurataan satelliittiseurannalla. Hakemustietoihin perustuvien selvitys-

pyyntöjen lähettäminen alkaa heinäkuussa, joten tarkkaile Vipu-mobiiliin tehtäviä. Huomioi, että sinun kannattaa kuvata Vipu-mobiililla kasvustojasi eli ottaa ns. vapaakuvia. Kuviin tallentuu sijaintitieto, joten kuvat näkyvät sovelluksessa kartalla. Erityisesti monimuotoisuuskasvustoista olisi tärkeää ottaa vapaakuva kesällä niiden ollessa parhaimmillaan, jotta esimerkiksi syksymmällä mahdollisen selvityspyynnön tullessa, kuvasta on helposti tulkittavissa monimuotoisuuspellon lajikkeita.

Riikka Rinta-aho

Lisätietoja peltotukienhausta ja -ehdoista saa Ruokaviraston julkaisemasta Peltotukien hakuopas 2025 -julkaisusta:

Viljelysuunnitelman viimeistelyn aika

- Riittääkö siemen, onko suunniteltu lannoitus kohdallaan?
- Viljelykierto on hyvä vielä tarkastaa sekä tautien, rikkakasvien että tukiehtojen näkökulmasta.
- Paremmille lohkoille markkinanäkymien mukaan satokasveja ja heikommille nurmia tai monimuotoisuuskasveja kunnostamaan maata ja monipuolistamaan viljelykiertoa.
- Kevään tukiehtojen muutokset kannattaa myös huomioida.

ProAgria Keski-Pohjanmaan EU-tukien asiantuntijat

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@proagria.fi

Sari Harju
040 523 4114
Maidon- ja kasvintuotanto

Jouni Huhtala
040 5123 703
Talous- ja kasvintuotanto

Jarmo Karhula
044 521 2210
Maidon- ja kasvintuotanto

Ville Myllylä
050 598 7228
Kasvintuotanto

Elina Orjala
(vanhempainvap. 2.6. asti)
Maidontuotanto

Taneli Rahja
040 684 5111
Kasvintuotanto

Riikka Rinta-aho
040 523 4116
Kasvintuotanto

Seija Roimela
040 847 9740
Luomutuotanto, tilitoimistopalvelut

Jari Tikkanen
0400 162 147
Luomutuotanto, kasvintuotanto ja energia

ALUSTAVAT PELTOTUET vuonna 2025

Tukialue C2

Nivalan YTA-alue/ MV 26.2.2025

maatalous.nivala.fi

Tukitasot ovat €/ ha. Tukitasot tarkentuvat, kun tiedetään koko tukikelpoinen ala.

	ohra kaura vehnä nurmi	ruis, kuitu-hamppu	valk. kasvus-tot (valk.kasvia yli 50%)	rypsi rapsi herne härkä-papu	kumina	kesanto *	Ympäristökorvauksen lohko-kohtaiset toimenpiteet			Ekojärjestelmän tuet		
							maan-parannus- ja saneeraus-kasvit (maks. 20% kk-alasta)	turve-peltojen nurmet	suoja-vyöhyke-nurmi	luonnonhoito-nurmet (maks. 10 % suorien tukien alasta) *	viher-lannoitus-nurmet	monimuotoi-suuskasvit (riista, niitty, maisema, lintu)
Ympäristökorvaus	45	45	45	45	113	0	45+190	45+100	350	0	0	0
Luonnonhaittakorvaus	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242
Perustulotuki	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117
Uudelleenjakotuki maks. 50 ha	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Erikoiskasvipalkkio	0	0	0	115	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekojärjestelmän tuet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65	80	270
Pohjoinen ha-tuki	0	75	45	75	0	0	0	0	0	0	0	0
Yleinen ha-tuki	10	10	10	10	10	0	10	10	0	0	10	0
YHTEENSÄ	434	509	479	624	502	379	624	534	729	444	469	649
Nuorten vilj.EU-tuki maks. 150 ha	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95
Nuorten vilj. kans.tuki	50	50	50	50	50	0	50	50	0	0	50	0

	Muut ymp.korvauksen lohko-kohtaiset toimet	€/ha	Ekojärjestelmän tuki:
* kesantoa ja luonnonhoitonurmia voi olla yhteensä maks. 25% kk-alasta	Kerääjäkasvit (maks. 30% kk-alasta)	97	Talviaikainen kasvipeitteisyys 40 €/ha EI makseta: mm. kevytmuokattu ala, turvepeltojen nurmet, suojavyöhykenurmet, sänkikesanto
kk-ala = korvauskelpoinen ala	Kiertotalouden edistäminen (maks. 80% kk-alasta)	37	
suorien tukien ala = ala, jolle voidaan maksaa perustulotuki (=maatalousmaata, jolla on maataloustoimintaa)	Puutarhakasvien kasvinsuoj.menetelmät	500	
	Lintupellot	600	
	Säätösalaajitus	77	
	Altakastelu tai kuiv.vesien kierrätysjärjestelmä	214	

Luomutuet	Kasvinviljelytila	160 €/ha
	Kotieläintila	160 + 130 €/ha

Uutta vuonna 2025:
Pohjoisesta ja yleisestä ha-tuesta sekä nuorten viljelijöiden kans. tuesta voidaan maksaa ennakkoa 50 prosenttia haetun viljelyalan perusteella laskettavasta tuesta.

ALUSTAVAT ELÄINTUET vuonna 2025

Tukialue C2

Nivalan YTA-alue/ MV 26.2.2025

maatalous.nivala.fi

* Eläinpalkkioiden tasot tarkentuvat, kun tiedetään palkkiokelpoisten eläinten koko määrä (voi nousta tai laskea)

NAUDAT		€/eläin	Huomioitavaa
Sonnit	Eläinpalkkio	170*	tilallapitoaika vähintään 60 vrk, sen jälkeen kun sonni on täyttänyt 11 kk
	Kansallinen tuki	415	ruokintapäivien perusteella 6-20 kk:n ikäisille sonneille
Emolehmät	Kansallinen tuki	707	ruokintapäivien perusteella poikineelle emolehmälle
Teurashiehot	Kansallinen tuki	375	ruhopaino väh. 170 kg

LAMPAAT		€/ eläin	
Uuhet	Kansallinen tuki	89	keskimäärin oltava vähintään 1 karitsa/ uuhi ja tukikelpoisia uuhia väh. 20
Kutut	Kansallinen tuki	171	tuotettava kutun maitoa ja kuttuja on oltava vähintään 20
Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio	Eläinpalkkio	35*	karitsan ruhopaino vähintään 18 kiloa, kilin vähintään 10 kiloa

MUUT			
Sika	viitemäärä 0-170 ey	143 €/ey	eläintiheys on oltava vähintään 0,35 ey/ maatalousmaahehtaari
	viitemäärä yli 170 ey	53 €/ey	
Maito	Kansallinen tuki	9,3 senttiä /litra	

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUS		
naudat, lampaat, vuohet, siat, siipikarja	Eläinlaji- ja toimenpidekohtaiset eurot	https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/elaintuet/elainten-hyvinvointikorvaus/

Uusia luomusitoumuksia ja muutosmahdollisuuksia 2025

Vuonna 2025 on mahdollista tehdä uusia luomusitoumuksia. Voimassa oleviin luomusitoumuksiin voidaan liittää uutta korvauskelpoista pelttoa. Vuonna 2023 olemassa olevaa sitoumusta jatkaneista ensimmäisillä luomusitoumus päätty jo tänä keväänä. Heidän on tehtävä uusi luomusitoumus jatkaakseen luomusitoumuksessa.

Luomukorvauksen lisäkoulutuspäivä

Yhden päivän lisäkoulutus luonnonmukaisesta tuotannosta suoritetaan sitoumuskauden loppuun mennessä. Vuonna 2023 luomusitoumuksen tehneillä lisäkoulutus suoritetaan 30.4.2028 mennessä. Tänä keväänä 30.4. päättyvien luomusitoumusten lisäkoulutus on suoritettava 30.4.2025 mennessä. Todistus koulutuksesta toimitetaan tukihakemuksen liitteenä tai suoraan ely-keskukseen. Omistajavaihdoksen yhteydessä jatkajan pitää suorittaa lisäkoulutus luomusitoumuskauden loppuun mennessä.

Lisäkoulutuksen voi suorittaa myös Neuvopalvelua hyödyntämällä. Tällöin neuvonnan sisällön edellytetään olevan luonnonmukaista tuotantoa käsittelevää asiaa. Neuvonnan voi jakaa useampaan kertaan. Toimitettava selvitys on neuvontalomake 676, neuvonnan hankenumero tai muu selvitys. Selvitys toimitetaan ely-keskukseen.

Suojavyöhyke ja luomusitoumus

Tänä keväänä on tullut muutos, joka koskee ympäristökorvauksen lohkokohteisista toimenpiteistä suojavyöhykettä. Tänä ja ensi vuonna voidaan hakea uusia peltolohkoja suojavyöhyke-toimenpiteeseen peltotukien haussa. Vipun lohkotietoihin kirjataan kasvulohkon kasviksi suo-

JARI TIKKANEN

javyyöhyke ja valitaan ympäristökorvauksen lohkokohteisista toimenpiteistä peltotukien haussa Suojavyöhyke viimeistään 17.6. tai muutosvaiheen aikana 18.6.-1.10. Luomusitoumuksessa oleva pelto poistetaan luomusitoumuksesta. Se tehdään toimittamalla ely-keskukseen kirjallinen ilmoitus peruslohkon poistamisesta viimeistään 1.10. Lisäksi poisto luomusitoumukselta perustellaan suojavyöhykealueen tai -tason muutoksella. Lohkon poistaminen sitoumukselta ei aiheuta takaisinperintää edellisiin sitoumusvuosiin.

Lisäysaineisto

Luomuviljelijöiden on yleistä lupaa käyttäes-

sään pidettävä kirjaa käytetyn lisäysaineiston määristä ja ilmoitettava niistä luomuvalvonnalle. Kalenterivuoden 2024 aikana yleisellä luvalla käytetystä lisäysaineistosta tehdään 31.5.2025 mennessä sähköinen ilmoitus. Linkki sähköiseen kyselyyn on Ruokaviraston internetsivulla Ruokavirasto > Teemat > Luomu > Luomutilat > Luomukasvit > Luomun tuotantopanokset > Yleinen lupa käyttää tavanomaista lisäysaineistoa. Ilmoitus on hyvin nopea tehdä. Tunnistautumista ei tarvita. Oma nimi ja ely-keskus valitaan alussa ja sen jälkeen ilmoitetaan kiloina yleisellä luvalla käytetty tavanomainen kylvösiemen.

Valvonta

Tämän vuoden luomuviljelijäkirje 1/2025 on julkaistu Ruokaviraston sivuilla. Kirjeestä selviää tämän vuoden painopisteet valvonnassa.

Luomuviljamarkkinakatsaus

Luonnonmukaisella tuotannolla on edelleen positiivinen vire. Tietovirta-hanke järjesti luomuviljamarkkinakatsauksen 8.4.2025. Sen antina oli kannustava ilmapiiri luomuviljan tuottamiseen. Suhdanteet ovat hyvät. Tilaisuuden esitykset ja tallenne on katsottavissa Tietovirta-hankkeen sivuilla.

Kannattaa käydä tutustumassa.

Jari Tikkanen

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus 2025

Hae viimeistään 17.6.2025 peltotukien haussa Vipu-palvelussa:

- Uutta viisivuotista luomusitoumusta, jos
  - o sinulla ei ole voimassa olevaa vastaavaa luomusitoumusta.
  - o Muista lisäksi liittyä luomuvalvontaan **30.4.2025 mennessä** ja noudattaa luomun tuotanto- ja sitoumusehtoja **1.5.2025 alkaen**.
  - o luomusitoumuksesi päättyy 30.4.2025.
- Lisäalaa voimassa olevaan sitoumukseen.

Ilmoita viimeistään 17.6.2025 voimassa olevan sitoumuksen muutoksista.

- Lomakkeella 215M:
  - a. sitoumustyyppin vaihto. Esimerkiksi luomukotieläinsitoumuksen muuttaminen kasvintuotannon sitoumuksiksi. Tai toisin päin.
  - b. sitoumustyyppin lisätiedon vaihto (myyntikasvit, rehuntuotantosopimukset, 50 % rehua omille eläimille).
  - c. sitoumukseen hyväksytyjen eläinlajien poistot/uuden eläinlajin lisäykset.
- Vapaamuotoisella ilmoituksella ELY-keskukseen:
  - o muut muutokset esimerkiksi sitoumuslohkojen poistaminen sitoumukselta.

Tarkemmin muutosmahdollisuuksista:

Suorita luomukorvauksen lisäkoulutuspäivä sitoumuskauden aikana.

Tarkista myyntikasveiksi hyväksyttävät kasvit:

RUOKAVIRASTO

TIETEESTÄ TIETOA

SUOMALAINEN LUOTETTAVA
ANALYYSIPALVELU!

**Ilmainen kuljetus
25.3.-3.6.2025!**

Järjestetty viljavuus-
näytteiden kuljetus
noin 100 keräilypaikasta!

Keräilypisteet www.hortilab.fi

Hortilab AB
OY

Oy Hortilab Ab
© 06 347 4250
hortilab@hortilab.fi
Vasavägen 41, 64200 Närpiö

www.hortilab.fi

Huom!
Tilaa viljavuustutkimukseksi
kätevästi Tilauspalvelumme
kautta, www.hortilab.fi!

PELTOJEN VESITALOUS KUNTOON LUOTETTAVASTI

> HYÖDYNÄ SALAOJITUKSEN KOHONNUT INVESTOINTITUKI NYT!

Maveplan tarjoaa peltojen laadukkaat kuivatus-
suunnitelmat. Teemme tilakohtaiset sekä useita tiloja
käsittävät kuivatusratkaisut.

- > **Salaojasuunnitelmat**
Kokeneet salaojasuunnittelijamme tekevät salaojasuunnitelmat tilan
tarpeisiin sopivaksi.
- > **Salaojakartat mobiililaitteisiin**
Ojien paikantaminen helpottuu ja kartat kulkevat aina mukanasi kännykässä
- > **Valtaoja- ja putkitussuunnitelmat**
Valtaojien kunnostushankkeiden suunnittelu ja putkitussuunnitelmat.

Ota yhteyttä lähimpään asiantuntijaan, me palvelemme.

- > **Sikkilä Markus** 050 590 9735
- > **Hihnala Seppo** 040 028 3570
- > **Niemelä Markus** 044 741 4339

Pohjustamme unelmia www.maveplan.fi

TEEMME VILJELYSOPIMUKSIA rypsille ja luomurypsille

Kotimainen
RYPSPURISTE
irtona ja 700 kg
suursäkissä.
Myös luomuna.

Ota yhteyttä!

**ALAVUDEN
ÖLJYNPURISTAMO** 044 984 2999 | info@alavuden.fi
Kellokorventie 165 | 63300 ALAVUS | www.alavuden.fi

Vähennä tilan lannoitekustannus KUMINALLA viljelykierrossa

carawayfinland.fi

KIINNOSTAAKO
SOPIMUSVILJELY?
Soita 06 224 3660

**Caraway
Finland**

HELLE OY

Ammattiviljelijän luotettava kumppani

SIEMENET | TARVIKKEET | TEKNIikka

www.helle.fi

KOHTI UUTTA KASVUKAUTTA

- SIEMENET
- KASVINSUOJELUAINHEET
- LANNOITTEET JA MAANPARANNUS
- VILJA- JA ÖLJYKASVIKAUPPA

Parhaan
sadon puolesta

viljelijanberner.fi
020 791 4040

BERNER
VILJELIJÄN BERNER

Luonnonhoitoa laiduntamalla

Maisemalaidunnus pitää maiseman avoimena ja lisää kasvu- paikan valoisuutta sekä vähentää maaperän ravinteisuutta, mitkä hyödyttävät monia perinteisiä niitykasveja ja niiden pölyttäjiä. Eläinten lanta lisää hyönteisten määrää, mikä tukee monipuolista lintustoa alueella. Laidunnus edistää luonnon monimuotoisuutta ja hidastaa luontokatoa. Karja pääsee toteuttamaan lajinmukais- ta laumakäyttäytymistään. Eläinten sorkkaterveys ja lihaskunto paranevat laidunnuksen myötä ja luonnonvalo, raitis ilma, monipuolinen ravinto sekä avoin tila edesauttavat eläinten terveyttä. Virkeät ja hyvinvoivat laiduneläimet vahvistavat positiivista mielikuvaa maataloudesta ja nostavat ihmisillä mieleen myönteisiä ja nostalgisia tunteita.

Sopiva alue ja sopivat eläimet kohtaavat

Jos laidunnus kiinnostaa, mutta tiellä ei ole laidunnukseen soveltu-

vaa aluetta tai eläimiä laidun- maan soveltuvalla alueella, ratkai- su voi olla sopimuslaidunnus. Sopi- muslaidunnuksesta ja sen työnjaos- ta, vastuista ja kustannuksista sovi- taan kirjallisella laidunnussopimuk- sella tai maanvuokrasopimuksella maa-alueen omistajan ja eläinten omistajan kesken. Yleisimmin maa- alueen omistajana sopimuslaidun- nuskohteissa on julkinen toimija, esimerkiksi valtio tai seurakunta, mutta sopivia laidunnuskohteita tai laiduntavia eläimiä voi tiedustella ProAgrian asiantuntijoiltakin.

Edistää luonnon monimuotoisuutta

Hyvä sopimuslaidunnuskohde on alue, jonka maisemaa tai luonnon monimuotoisuutta voidaan hoitaa laiduntamalla. Tällaisia ovat esim. luonnonlaitumet ja perinnebiotoopit, kuten vanhat niityt, hakamaat ja metsälaitumet. Myös aurinko- voimapuistojen yhteyteen voi- daan suunnitella laidunnusalueita. Alueen on oltava riittävän suuri ja eläimille turvallinen ja terveellinen. Lisäksi alueella tulee olla eläimille

riittävästi syötävää. Luonnon mo- nimuotoisuutta ylläpitävä laidun- nus perustuu siihen, että laidun- eläimet elävät ja kasvavat luon- nonlaitumen tuotolla. Ravinnon loppuessa eläimet on siirrettävä pois laitumelta.

Laidunalueen valintaan vaikut- tavat myös virkistysarvot sekä elä- mysten tuottaminen asukkaille tai matkailijoille, joten laidun voi si- jaita taajama-alueella esimerkik- si koulujen, hoivakotien, päiväko- tien, matkailukohteiden ja museoi- den läheisyydessä, kunhan riittä- västä tiedottamisesta ja eläinten valvonnasta huolehditaan.

Hoitosuunnitelma ja ympäristösopimus

Luonnonhoidon sekä eläinten hy- vinvoinnin kannalta onnistunut lai- dunnus vaatii hyvän hoitosuunni- telman, joka kohteesta riippuen sis- ältää aitaamis- ja rajaamis- toimenpiteet sekä laidun- paineen arvioinnin, hoi- don tavoitteet, vuo- sittaiset hoitotoi- menpiteet, tiedot-

tamistoimenpiteet sekä kustan- nusarvion ja rahoitussuunnitel- man. Korvausta kustannuksiin on mahdollista saada maatalouden ympäristösopimuksesta maatalo- usluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoon. Ympäristösopi- mus tehdään viideksi vuodeksi ker- rallaan ja se edellyttää aina hoi- tosuunnitelman laatimista. Ympä- ristösopimuksia haetaan keväällä maatalouden päätukihauun yhtey- dessä. Ympäristösopimuksen ha- kemisessa ja hoitosuunnitelman laatimisessa apuna ovat ProAgri- an asiantuntijat. Molemmat palve- lut kuuluvat Neuvo- rahoituksen piiriin.

Milla Siltanen

Ympäristösopimusten hakuaika 17.6.2025 mennessä

Maatalousluonnon moni- muotoisuuden ja maiseman hoitosopimukset, kosteikkojen hoitosopimukset, lisäalat olemassa oleviin kohteisiin ja yksivuotiset toimenpiteet. Lisätietoja Millalta.

Laidunpankista löytyy yleistä tietoa laidun- nuksesta sekä valmiita sopi- muspohjia:

Lammaslaidunopas

TARJA LAHTINEN COLLIN

Kasvustokäynti kertoo, mikä pellolla mättää

Kasvustokäynnit antavat havaintoihin perustuvia toimenpideohjeita sekä arvokasta tietoa maan kasvukunnosta ja kasvuston tilasta.

Kasvustokäynnillä havainnoidaan silmämääräisesti mm. kasvuston kuntoa ja vaihtelevuutta, lohkon ongelmakohtia, kasvuston ravinnepuutoksia, mahdollisia rikkakasveja, kasvitauteja ja -tuholaisia. Ilmakuvat ja satokartat tukevat havainnointeja. Dronen käyttö kasvuolojen ja kasvustojen tarkastelussa antaa uudenlaista näkökulmaa lintuperspektiivistä. Dronen kuvista kasvuston korkeuserot ja muut epätasaisuudet, lakoontumiset sekä vesitalouden ongelmat näkee selkeämmin ja reaaliajassa.

Apukeinoja havainnointiin

Maan tiivistymistä voidaan mitata penetrometrillä ja maan rakenteesta saadaan tietoa kuoppatestillä. Arvioinnin tukena voidaan

RIIKKA RINTA-AHO

käyttää Maan rakenteen aistinvaraista arviointia (MARA). Viljavuustutkimukset ja laaja maa-analyysi (NIR) antavat tietoa maan kemiallisesta kasvukunnosta.

Maan hyvä kasvukunto on viljelijän tärkeimpiä resursseja ja avaintekijä hyvien satojen tavoittelussa. Maan rakenne vaikuttaa merkittävästi juurten kehitykseen, ravinteiden ja veden ottoon sekä maan optimaaliseen vesitalouteen ja kaasujenvaihtoon. Hyväkuntoinen maa pidättää paremmin ravinnevalumia ja sitoo enemmän hiiltä maaperään. Yhdessä asiantuntijan kanssa voi pohtia omalle tilalle sopivia keinoja maan kasvukunnon parantamiseen.

Korjuuajanäytteet ja SAP-analyysit

Nurmen kasvun ja korjuuajan

ESSI JOKELA

seurannassa havainnoidaan mm. kasvuston tiheyttä, sadon määrää sekä laatua. Korjuuajanäytteistä voidaan määrittää korjuun optimaalista ajankohtaa ja nurmen satotasoa. Kasvien ravinnetilan arviointiin on erilaisia mittareita ja analyyseja. SAP-analyysi eli kasvinesteanalyysi kertoo kasvin ravinteiden tämänhetkisestä ravinteidenotosta. Kasvinesteanalyysin tulosten perusteella voidaan tarkastella kasvin ravinnetilaa ja suunnitella mahdollisia lehtilannoituksia kasvun korjaamiseksi. Erona perinteiseen kasvianalyysiin on se, että SAP-analyysi kuvaa tarkemmin kasvin tämänhetkistä ravinteidenottoa, joten sillä voidaan ennustaa paremmin kasvin tulevia ravinnepuutostiloja, jolloin niihin voidaan reagoida jo ennalta. SAP-analyysi

antaa vastauksia myös piilevistä ravinnepuutoksista. SAP on hyödyllinen työkalu tiloille, jotka haluavat optimoida lannoitustaan ja saada kustannussäästöä ja sadonlisää.

Neuvolla alkuun

Kasvustolla ja maaperällä on paljon kerrottavaa. Kasvustokäynnillä havaittuja arvokkaita tietoja kannattaa hyödyntää hyviä ja laadukkaita satoja tavoiteltaessa. Kasvustokäynneillä voit hyödyntää Neuvo-rahoitusta.

Otathan yhteyttä kasviansiantuntijoihimme varataksesi oma kasvustokäyntisi!

Riikka Rinta-aho

ProAgria Keski-Pohjanmaan kasviansiantuntijat

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@proagria.fi

Sari Harju
040 5234 114

Jouni Huhtala
040 5123 703

Jarmo Karhula
040 8492 870

Ville Myllylä
050 5987 228

Taneli Rahja
040 6684 5111

Riikka Rinta-aho
040 5234 116

Jari Tikkanen
040 0162 147

Hömppäheinä viljelykierrossa

TOIVE-
JUTTU

Puhekielessä hömppäheinät mielletään kasvustoiksi, joista ei ole tarkoitus korjata satoa. Hömppäheinät ovat saaneet aktiiviviljelijöiden keskuudessa negatiivisen maineen, koska ne mielletään tukiviljelyksi. Nykyinen peltotukijärjestelmä mahdollistaa hömppäviljelyn ilman että maatilalla tuotetaan vuosiin mitään sato tuotteita. Pitkään jatkuva hömppäviljely ei tue peltotukien perimmäisiä tavoitteita ja maataloustukia valuu hukkaan. Hömppäheinäviljelyn tukemisen taustalla on kuitenkin maan kasvukunnon parantaminen, luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja satokasvien viljelyn onnistumisen turvaaminen.

Hömppäviljelyn lisäämiselle todellista tarvetta

Esimerkiksi perunatiloilla ja viljan

viljelyyn keskittyneillä tiloilla viljelykierto voi olla heikolla tasolla. Maan kasvukunnolle tekee hyvää antaa pellolle lepoa, ja laittaa pelto vuodeksi tai pariiksi hömppäle. Kuulen joka vuosi asiakkailtani kokemuksia, miten hömppävuoden jälkeen satokasveista on otettu parhaita satoja.

Monipuolisuutta hömppäseoksiin

Ensimmäiseksi mietitään mitä ongelmia pellolla on ja miten maan kasvukuntoa halutaan parantaa. Eri kasvilajeilla on erilaisia ominaisuuksia ja ne vaikuttavat maan kasvukuntoon eri tavoilla. Maan kasvukunnon parantamisen kannalta keskeistä on monimuotoisuus. Itse suosin vähintään viiden kasvilajin seoksia, joissa on mukana erityyppisiä kasvilajeja. Ne tuottavat monentyyppisiä juuris-

toja ja monipuolistavat maan mikrobikantoja.

Seos ja kasvikoodi

Tukijärjestelmä tarjoaa useita hyviä vaihtoehtoja maanparannuskasvien viljelyyn. Seosta suunniteltaessa on hyvä miettiä, millä kasvukoodilla seos tullaan päätukihaussa ilmoittamaan. Eri kasvikoodeilla on erilaiset tukiehdot ja hyväksyttävien kasvilajien listat. Maanparannuskäyttöön tarkoitetuille seoksille soveltuvia kasvikoodeja ovat mm. maanparannus- ja saaneerauskasvit, monimuotoisuuspellot, viherlannoitusnurmi, rehunurmi, luonnonhoitonurmi ja viherkesanto.

Hyödyt huomioon

Laajemmassa tarkastelussa maanparannusseosten lisääminen kiinteäksi osaksi viljelykierto-

ja parantaa panosten käytön tehokkuutta pienentämällä lannoitus- ja kasvinsuojelutarpeita, mutta niiden laaja-alainen käyttö voi myös muuttaa markkinää. Esimerkiksi viljan tuotantomäärien aleneminen tuotantoalojen pienentyessä ja sadon keskimääräisen laadun paraneminen voi parantaa markkinahintoja ja siten tukea viljelyn kannattavuuden parane- mista.

Taneli Rahja

Tietoa maanparannuskasveista

Hömppäheinät ovat saaneet aktiiviviljelijöiden keskuudessa negatiivisen maineen. Hömppäheinäviljelyn tukemisen taustalla on kuitenkin maan kasvukunnon parantaminen, luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja satokasvien viljelyn onnistumisen turvaaminen.

HILLITSE kasvinviljelyn hiilijalanjälkeä

5
VINKKIÄ
KÄYTÄNNÖN
VILJELYTÖIHIN

Viljelykäytännöillä, jotka tähtäävät maaperän ja kasvien hyvinvointiin, voimme lisätä hiilen sitoutumista ilmakehästä peltoon. Peltomaiden hiilivaraston kasvattaminen parantaa maan rakennetta ja on merkittävä tekijä sadontuotannon kannalta. Mitä enemmän kasvit yhteyttävät, sitä enemmän tapahtuu hiilensidontaa.

1

Pellon eloperäisen aineksen lisääminen

Kasvien juuret ja peltoon jätettävät kasvintähteet lisäävät maaperän eloperäisen aineksen määrää ja pieneliötoimintaa, mikä lisää hiilensidontaa. On tärkeää huolehtia siitä, että eloperäisen aineksen säilyminen maaperässä hillitsee hiilidioksidipäästöjä.

2

Monipuolinen viljelykierto ja viljelykasvivalikoima

Monipuolinen viljelykierto parantaa ja ylläpitää maan kasvukuntoa sekä kasvattaa satotasojä. Mitä suurempi sato on, sitä enemmän hiiltä sitoutuu kaikkiin kasvin osiin ja juuriston kautta maaperään. Monipuolinen viljelykasvivalikoima lisää juuristorakenteen monimuotoisuutta ja takaa maan monipuolisen pieneliötoiminnan. Maan pieneliöt muokkaavat maata parantaen sen rakennetta, varastoivat hiiltä sekä vapauttavat ravinteita kasvien käyttöön.

3

Kasvipeitteisyyden lisääminen

Aidossa kasvipeitteisyydessä pelto on vihreän kasvuston peitossa, jolloin se kerryttää pellon hiilivarastoja ja vähentää hiilidioksidipäästöjä. Jatkuvan kasvipeitteisyyden voi toteuttaa esimerkiksi monivuotisten nurmien, syyskylvöisten kasvien ja talven yli jätettävien kerääjäkasvikasvustojen avulla. Ympäri vuoden kasvipeitteisenä oleva pelto edistää yhteyttämistä, jolloin hiilen sidontaa tapahtuu pitkään.

4

Syyskylvöiset kasvit

Syyskylvöisten kasvien ja monivuotisten nurmien ansiosta yhteyttäminen ja hiilen sitoutuminen alkaa aikaisin keväällä.

5

Kevennetty muokkaus

Maan voimakas muokkaus kiihdyttää maan eloperäisen aineksen hajoamista ja hiilidioksidin vapautumista ilmakehään. Kevennetyllä muokkauksella maan pintakerrokseen sitoutunut hiili pysyy paremmin sitoutuneena, kun maata ei muokata voimakkaasti.

Riikka Rinta-aho

43,53 €

Tilaa tuttu työkalu kasvinsuojeluun!

Ammattikirjat maatilayrittäjälle

Tilaa: proagriaverkkokauppa.fi

Droonit maataloudessa

Droonien tarjoamasta lintuperspektiivistä on todellista hyötyä maatalouskäytössä. Kasvustokäynneillä yläilmoista kuvaaminen mahdollistaa paremmin lohkon kokonaiskuvan havainnoinnin. Parhaan hyödyn droonikuviasta saa tilanteessa, jossa lohkolla on kokeiltu erilaisia viljelytoimenpiteitä, esim. syys- ja kevätkynnön vertailua. Yläilmoista otetut kuvat mahdollistavat kysymykset: miksi tietty osa lohkoa kasvaa paremmin tai heikommin ja mikä voisi selittää mahdolliset erot. Myös lakopaikkojen tarkastelu helpottuu droonikuville, kun lakojen laajuutta ei tarvitse jalkapatikassa selvittää.

Drooni ei korvaa isännän askelia pellolla

Lintuperspektiivin ehdottomana etuna on mahdollisuus oppia uutta omista lohkoistaan. Etenkin, kun kuvantamista harjoitetaan säännöllisesti kasvukauden mittaan ja tuloksia vertaillaan. Yhdistettäessä kuvatietoa aiempaan tietämykseen on mahdollista kohdentaa esimerkiksi maanäytteitä tiettyihin kohtiin. Lisäksi huonojen ja hyvien kohtien ominaisuuksia voidaan vertailla esimerkiksi kuoppatestein, selittyväthän samat viljelytoimenpiteet kokeneen lohkon paikalliset erot kasvussa pitkälti maaperästä.

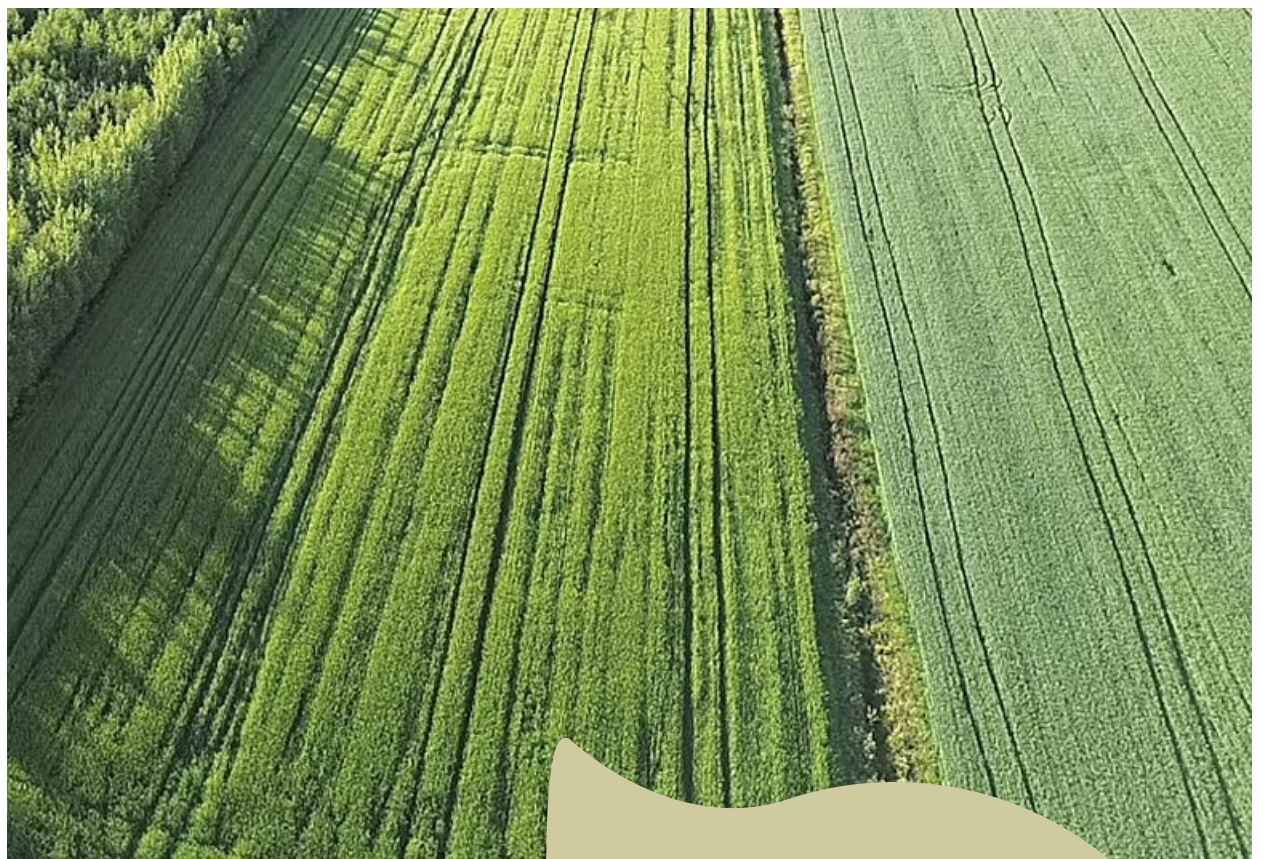
Esimerkki droonin hyötykäytöstä ja kuvien analysoinnista

Yläkuvan pellostä vasen puoli on syyskynnetty, oikea kevätkynnetty. Vasemmalla ohrakasvusto on heikompaa ja sen seassa kasvaa runsaasti juolavehettä. Tämä selittyy syyskynnön säilyttämällä kosteudella. Juolavehettä on lähtenyt kuivana keväänä 2024 kasvamaan selkeästi paremmin kosteammasta maasta. Kevätkyntö on katkonut juolavehän juuret ja ne ovat kuivuneet ehkäisten juolan kasvun. Lisäksi oikealla puolella olevaa parempaa ohrakasvustoa voi selittää maan nopeampi lämpeneminen.

Alakuvassa minut yllätti se, miten herkästi kuvasta on havaittavissa ajojälkiä, jotka ovat peräisin kevään koneellisesta kivenkeruusta ja kivikuormien ajamisesta. Pellon suuntaan nähden poikittaiset jäljet eivät olleet selkeästi havaittavissa maanpinnan tasolta, joten kuvausilta toimi minulle herätyksenä peltoaan tiivistymisestä sekä sen huomiomisesta.

Droonit yleistyvät maatalouskäytössä osana täsmäviljelyä. Tätä kehitystä haluamme olla viemässä eteenpäin.

Ville Myllylä

KUVAT: VILLE MYLLYLÄ

Drooni ilmaan kasvustokäynnillä

ProAgria Keski-Pohjanmaan kasviasiantuntijat tekevät tulevana kasvukautena peltolohkojen droonikuvausta kasvustokäyntien yhteydessä. Kuvauksiin käytetään tavanomaisella kameralla varustettua droonia.

Kuvat analysoidaan osana kasvustokäyntiä, joten havaintoja on nyt mahdollista tehdä sekä maasta että ilmasta.

Drooneihin liittyvät säädökset

Alle 250 grammaa painavat pienet droonit eivät vaadi verkkoteoriakokeen suorittamista, mutta lennättäjän tulee silti rekisteröityä operaattoriksi Traficom sivuilla. Operaattorin rekisteritunnus on merkittävä kaikkien omistamiensa droonien kylkeen. Suomessa tulee huomioida maksimilentokorkeus, joka on 120 metriä. Tiettyjen alueiden lentokiellot on myös syytä tietää. Lisätietoa säädöksistä ja teoriakoikeista löytyy droneinfo.fi-nettisivulta.

Kuuden maan ja 22 organisaation väki kokoontui Tanskaan tutustumaan mm. aurinkopuistojen tuottaman energian hyödyntämiseen peltoteknologiassa.

Eurooppalaista osaamista ilmastoviisaaseen maatalouteen EVECSAssa

Ilmastonmuutos haastaa maatalouden toimintatavat kaikkialla Euroopassa. Tähän tarpeeseen vastaa kunnianhimoinen, nelivuotinen EVECSA (European Vocational Excellence for Climate Smart Agriculture) Erasmus+ -hanke. Hankkeen tavoitteena on rakentaa eurooppalainen huippuosaamisen verkosto ilmastoviisaan maatalouden tueksi.

EVECSA käynnistyi 2024 ja jatkuu helmikuun 2028 loppuun asti. Mukana on 22 yhteistyökumppania kuudesta eri maasta: Suomesta, Tanskasta, Hollannista, Espanjasta, Puolasta ja Italiasta. Hanke kokoaa yhteen oppilaitoksia, tutkimusorganisaatioita ja yrityksiä. Suomesta mukana ovat ProAgria Keski-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä ja Lapin Ammattikorkeakoulu.

Yhteinen foorumi osaamisen kehittämiseen

EVECSA luo yhteisen eurooppalaisen foorumin, jossa ammatillinen koulutus, käytännön maatalous ja tutkimus kohtaavat. Hankkeessa tuotetaan 36 oppimistoimintaa ilmastoviisaaseen maatalouteen, joista 12 digitalisoidaan. Lisäksi rakennetaan rekrytointimalleja maatalousopetukseen ja kehitetään oppimissisältöjä vesienhallintaan, uusiutuvaan energiaan, biologiseen monimuotoisuuteen ja uudistuvaan viljelyyn.

CoVE-malli tuo osaamisen kentälle

Jokaisessa osallistujamaassa toimii oma ammatillisen huippuosaamisen keskus (Centre of Vocational Excellence eli CoVE), joka kokoaa alueelliset toimijat yhteen kehittämään koulutusta ja osaamista. Suomessa Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä toimii alueellisen CoVE-koordinaattorina. CoVE-ryhmät kokoontuvat säännöllisesti, jakavat tietoa ja testaavat uusia toimintamalleja sekä Suomessa että kansainvälisissä työpajoissa.

Vahva käytännön ote

Hankkeessa on seitsemän työpakettia, jotka kattavat projektinhallinnan, koulutuksen kehittämisen, tiedonsiirron, laadunvarmistuksen ja vaikutusten arvioinnin. ProAgria Keski-Pohjanmaan pääpaino on työpaketissa, jossa keskitytään ilmastoviisaan tiedon käytännön vientiin.

Tulevaisuus rakentuu yhdessä

EVECSA on verkosto, joka yhdistää alan ammattilaiset, opettajat, opiskelijat ja yritykset etsimään ratkaisuja ilmastomuutoksen tuomiin haasteisiin. Tavoitteena on lisätä alan vetovoimaa ja varmistaa, että nuoret tulevat mukaan luomaan tulevaisuuden maataloutta, jotta meillä olisi jatkossakin ammattilaisia, jotka osaavat viljellä viisaasti ja vastuullisesti.

Kirsi Leppikorpi

Lisätietoja

Tuotosseuranta- lehmien keskituotos kasvoi merkittävästi

Suomalaiset tuotosseurannan tulokset ovat kansainvälisesti huippuluokkaa. Vuonna 2024 lehmien energiakorjattu keskituotos kasvoi peräti 304 kiloa lehmää kohti: vuoden keskituotos oli 11 171 kiloa energiakorjattua maitoa (EKM), kun vuonna 2023 vastaava lukema oli 10 867 kg EKM.

Keski-Pohjanmaalla 309 tuotosseurantakarjan energiakorjattu maitomäärä oli 11 320 kg, missä nousua edellisvuoteen 262 kiloa. Keski-Pohjanmaan karjojen elinikäistuotos kasvoi 25 231 kiloon. Valkuaista tuotettiin keskimäärin 385 kiloa ja maidon valkuaisprosentti oli 3,65. Rasvatuotos nousi 465 kiloon, kun rasvaprosentti oli 4,41. Keskipohjalaiset tuotosseurantakarjat sijoittuvat tuloksillaan Suomen maitotilojen parhaimmiston. Keski-Pohjanmaan tuotosseurantakarjoissa oli keskimäärin 65,4 lehmää. –Positiiviset tulokset ovat osoitus maitotilayrittäjien korkeasta ammattitaidosta. Onnistumisten takana on yrittäjien osaaminen johtamisessa, taloudessa ja tuotannon kehittämisessä, kertoo ProAgria Keski-Pohjanmaan maitotilavaliokunnan puheenjohtaja **Markus Kivelä**.

Keskimääräinen karja kasvaa noin kolmen lehmän vuosivauhtia

Vuonna 2024 tuotosseurantakarjassa oli keskimäärin 63 lehmää, mikä on peräti 21 lehmää enemmän kuin tuotosseurannan ulkopuolisissa karjoissa. Tuotosseurantaan kuului Suomen lehmistä 79,9 % (182 467 lehmää) ja 72,6 % karjoista (2 914 karjaa). Yleisin lehmien poiston syy oli utaretulehdus ja toisenä heikko hedelmällisyys. Soluluku heikkeni hie-man ja oli 186 000 (+2 000 kpl/ml).

Rotujakauma siirtyy kohti holsteinia. Holsteinia oli 62,7 % lehmistä, kasvua vuoden takaiseen 2,1 prosenttiyksikköä (2023: 60,6 %). Ayrshireä oli enää 34,7 % lehmistä (2023: 36,6 %) ja suomenkarjan kolme alkuperärotua yhteensä 0,7 % (2023: 0,8 %). Muita rotuja oli 1,9 % (2023: 2,0 %). Luomumaitotiloilla oli keskimäärin 72,2 lehmää, laskua vuoteen 2023 tuli 7,4 lehmän verran.

Vaihtelevat rehukustannukset

Vuonna 2024 ruokinnan kannattavuuteen vaikuttivat säilörehujen ja rehujen laadun sekä hinnan vaihtelut. Vuoden alussa ruokinnan kate heikkeni, mutta syksyllä tilanne parani maidon hinnan nousun ja ostorehukustannusten laskun myötä. Säilörehujen korjuujankoha oli haastava, mikä heikensi sulavuutta ja lisäsi väkirehujen käyttöä. Korkea valkuaispitoisuus kuitenkin mahdollisti valkuaisrehujen vähentämisen, mikä auttoi hillitsemään kustannuksia.

© MAASEUTUVERKOSTO, JYRKI VESA

Vuoden 2024 ruokinnan taloudelliset tunnusluvut verrattuna vuoteen 2023 Keski-Pohjanmaalla:

- Väkirehukustannus laski 1,14 snt/l: 15,46 snt/l (2023) → 14,32 snt/l (2024)
- Ostorehukustannus laski 1,3 snt/l: 11,65 snt/l (2023) → 10,35 snt/l (2024)
- Rehukustannus laski 1,55 snt/l: 23,6 snt/l (2023) → 22,05 snt/l (2024)
- Maidon hinta laski 3,42 snt/l: 52,15 snt/l (2023) → 48,73 snt/l (2024)
- Maitotuotto-rehukustannus laski 1,71 snt/l: 37,83 snt/l (2023) → 36,12 snt/l (2024)

Tuotosseurannan tulokset 2024

Anna-Riitta Leinonen

Hintavaihteluita ja toiveita paremmasta

Maidon hinta jatkoi laskuaan vuoden 2024 alussa. Maidon tuottajahinta saavutti pohjan kesällä ja kääntyi loppuvuotta kohti nousuun voim hinnan vaihteluiden myötä. Suomessa hinnanmuutokset olivat Eurooppaa hitaampia, ja vuoden keskihinta oli 48,55 snt/l, mikä on 9 % vähemmän kuin vuonna 2023.

Edellisvuotta alhaisempi tuottajahinta ja korkeat markkinakorot vaikuttivat maitotilojen maksuvalmiuteen etenkin syksyllä 2024. Samanaikaisesti tilojen taloustilanteessa vallinneet erot kasvoivat entisestään. Loppuvuoden suotuisan hintakehityksen ansiosta parhaiten kannattavilla maitotiloilla suunniteltiin laajennusinvestointeja. Korkeiden lasku toi helpotusta erityisesti velkaisille tiloille. 12 kuukauden euriborkorko laski vuoden 2024 aikana 3,6 prosentista 2,4 prosenttiin. Vuoden 2025 aikana markkinakorkojen tason odotetaan vakiintuvan 2 % tuntumaan.

Jouni Ingalsuo

Genomitestauksen avulla tarkempia jalostusvalintoja

Vuonna 2015 syntyneet ja genomitestatut ayrshire- ja holsteinlehmät osoittavat, että korkean jalostusarvon (gNTM yli 15) eläimet ovat kestävämpiä ja tuottavampia kuin matalan jalostusarvon lehmät. Esimerkiksi ayrshirella korkean jalostusarvon ryhmä on poikunut keskimäärin 3,7 kertaa ja tuottanut yli 38 000 kg maitoa, kun taas matalan jalostusarvon lehmät on poistettu aiemmin, ja elossa on vain 3 %. Holsteinilla vastaavat luvut ovat 3,9 poikimista ja yli 42 000 kg elinikäistuotosta, ja lypsässä on yhä 10 % korkean jalostusarvon lehmistä.

Tulokset vahvistavat, että genomitestausta mahdollistaa tarkemmat jalostusvalinnat jo vasikka-vaiheessa, mikä tehostaa resursien kohdentamista kestävimpiin ja tuottavimpiin eläimiin. Lehmien terveyden seuranta osoittaa, että hedelmällisyshäiriöt ja utaresauraudet ovat yleisimmät hoidon syyt, kun taas poikimavaikeudet ovat harvinaisia; noin 95 % vasi-koista syntyy elävänä.

Parhaiden karjojen listat

Kamun
KEVÄTKAMPPIS

Erikoisrehut ja kivennäiset nyt rahtivapaasti koko maahan!

Kun tilaat 500 kg erikoisrehuja tai Premi-Tähti-kivennäisiä tai 1 000 kg rakeisia kivennäisiä tai 2 000 kg Tähti-täyskivennäisiä. Toimitukset täysin lavoin.

HYÖDYNNÄ ETU 30.4. MENNESSÄ.

KINNUSEN TÄHTI REHUT

Lisätietoja kampanjasta
www.kinnusentahtirehut.fi
tai soita 08 5144 700

TeeJii Pyykkönen Oy on nyt

Paltek metal Oy

Palvelut

- * Laserleikkaus
- * Särmäys
- * Sorvaus ja jyrästä
- * Hitsaukset
- * Hiekkapuhallus
- * Pulverimaalaus
- * 3D-suunnittelu

JiiTee -tuotteet

- * Tornit
- * Täyttöpurkaimet
- * Varaosat
- * Täyttölietsot
- * Imurit
- * Rehuleikkurit
- * ja paljon muuta

Pöyliöjärventie 5, 98120 Kemijärvi
Puh. 050 3313 678, mika.palojarvi@paltekmetal.fi
paltekmetal.fi

Hietalahti ja Pojat Oy

Toimittaa kattavasti laadukkaat betonielementit suunnittelusta asennukseen juuri Teidän tarpeisiin ammattitaidolla!

- Kysy niin kerromme lisää -

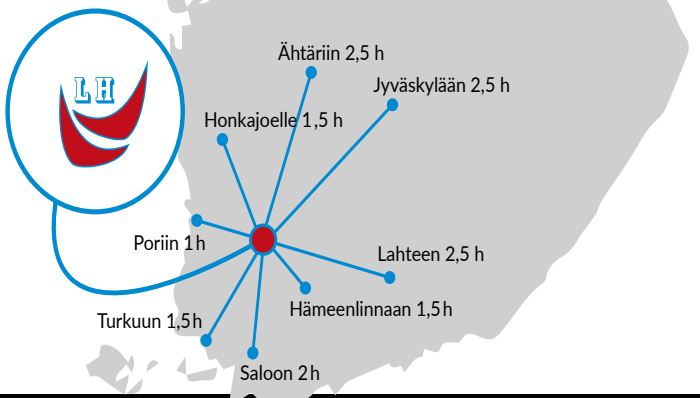
Myynti: 040 - 8345 106 / myynti@hietalahtijapojat.fi

Teollisuushallit Maatalousrakennukset Talonrakentaminen

Betonielementit maatalouteen, teollisuuteen ja asumiseen

Hietalahti ja Pojat Oy
www.hietalahtijapojat.fi

Lounais-Suomen LÄHITEURASTAMO

Ostetaan ja noudetaan teuraseläimiä ympäri Suomen:

- Naudat, hevoset, lampaat ja siat.
- Palvelemme tuottajapalautuksissa, rahtiteurastuksissa ja eläinvälityksessä kilpailukykyisin hinnoin.

Ota yhteyttä:

Liha Hietanen Oy
Toimisto: 03 514 1533
Timo: 040 559 7263
Tiina: 040 063 4800

LIHA HIETANEN OY

Pääkkösentie 59, 38200 Sastamala / toimisto@lihahietanen.fi

Tuotantoeläimet eivät nauti hellepäivistä. Lehmä kärsii kuumuudesta jo 22–25 asteen lämpötilassa. Kosteus lisää lämpötilan haitallista vaikutusta. Lämpöstressi vähentää tuotosta, vastustuskykyä, rehunsyöntiä ja heikentää tiinehtyvyyttä.

Helpotusta lehmän lämpöstressiin

Jos lehmän hengitystiheys kasvaa yli 60 kertaan minuutissa, lehmällä on selvästi liian kuuma. Helteellä lehmät tarvitsevat riittävästi raikasta vettä. Kuumina kesäpäivinä lehmät pysyvät mieluummin viileämmässä navetassa kuin laitumella. Eläinten oloa voi helpottaa muuttamalla olosuhteita ja ruokintaa.

Oireet

Kuumuudesta kärsivän lehmän hengitys tiheenee ja se alkaa huohottaa. Ruokahalu on huono. Lehmä viilentää itseään seisomalla ja vähentämällä makaamista. Seisominen tuo sorkille lisää painetta. Märehtiminen laskee ja syljen erityis vähenee, mikä aiheuttaa hap-

paman pötsin oireita. Kuumuus aiheuttaa tuotoksen nopeaa alentumista, pitoisuuksien heikkenemistä ja solupitoisuuden nousua. Lämpöstressin seurauksena eläimen hyvinvointi ja terveys vaarantuvat.

Ympäristökäytöihin vaikuttaminen

Navettarakennuksen viilentämisessä hyödynnetään kaikki mahdollinen ilmavirta, mikä voidaan järjestää tai järjestetty luonnollisten resurssien kautta. Navettaa voidaan viilentää hankkimalla puhaltimia navettailman liikuttamiseksi. Erilaisten tuulettimien avulla raikasta tuoretta ilmaa kierrätetään robotin odotusalueelle, lypsytaseman kokoomatilaan ja lypsytasemalle, makuuparsiin lehmien

tasolle ja mahdollisesti ruokintapöydälle. Sprinklerien ja suihkujen lyhyt vesisuihku jäädyttää eläinten oloa. Laiduntaville eläimille järjestetään varjopaikkoja. Jos laitumella ei ole varjoisia paikkoja, lehmät kannattaa ottaa kesken päivän pois laitumelta tai jättää helteisinä päivinä navettaan.

Ruokinnalliset keinot

Säilörehujen ja appeiden lämpenemiseen ja pilaantumiseen on syytä kiinnittää huomiota. Rehujen jako tehdään illalla, jotta rehua on tarjolla viileimpään vuorokauden aikaan. Koska lehmä syö vähemmän kuiva-ainetta, ruokinnassa kannattaa nostaa energiaväkevyyttä, jolla varmistetaan riittävä energian saanti. Kuidun riittävydellä

turvataan lehmän märehtiminen. Ylimääräistä valkuaista kannattaa välttää, koska sen muuntaminen ureaksi kuluttaa energiaa.

Magnesiumin sekä erityisesti natriumin ja kaliumin tarve kasvaa hikoilun myötä. Pötsiä neutraloiva sooda estää hapanpötsin riskiä erityisesti yli 50 % -väkirehuta-soissa. Lisäksi siitä saadaan natriumia. Kaupallisia hiivaa sisältäviä täsmätuotteita on myynnissä myös Suomessa. Elävää hiivaa sisältävä tuote parantaa pötsin toimintaa.

Anna-Riitta Leinonen

Haasteena kotoiset rehut

Viime vuoden kotoiset rehut ovat olleet paikoitellen hyvinkin haastavia. Matala sulavuus, säilönnällinen laatu tai kuidut ovat haastaneet ruokinnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Jokaiselle sopivia ratkaisuja on kuitenkin pyritty etsimään, kun syy-seuraussuhteet ovat selvinneet.

Oli ongelma rehujen kanssa mikä tahansa, se on syytä selvittää, jotta ensi syksynä ei oltaisi samanlaisessa tilanteessa. Pellolta pöytään -ketjussa on monta lenkkiä, mutta niin on myös ihmistä, joiden voimat kannattaa yhdistää. Palaverit yhdessä asiantuntijatiimin kanssa tuovat näkemykset yhteen ja auttavat sopivien ratkaisujen löytämisessä.

Optimoi ratkaisusi

Kun täydennysrehujen tilanteeseen mietitään ratkaisuja, kilpailuta ja vertaile rohkeasti. Rehuvertailun tekemisessä vertaillaan käytömäärien lisäksi ostorehukustannuksia ja kustannuksia suhteessa maitotuottoihin. Rehuvertailua tehdään muun muassa täysrehuista, viljan korvaajista, valkuaisrehuista ja kivennäisistä. Vertailulla voidaan myös simuloida, kuinka

säilörehun tai viljan vaihtelevat laadut vaikuttavat väkirehujen kulutukseen ja sitä kautta kukkaroon. ProAgrian rehuvertailun lähtökohtana on puolueettomuus sekä käytettävissä olevat tiedot rehuista ja rehu-komponenteista.

Askelmerkit tulevaan

Joskus vastaan tulleita ongelmia on ratkottu vaihtelevalla keinolla.

© MAASEUTUVERKOSTO

Talous	Täysrehu 1	Täysrehu 2	Täysrehu 3	Täysrehu 4
Väkirehukustannus snt/l	18,22	19,17	18,12	19,35
Ostorehukustannus, snt/l	16,59	18,40	18,01	18,98
Ostorehukustannus, €/jakso	3 841	4 744	4 163	4 450
Maitotuotto-ostorehukustannus (ml. tuki), snt/l	47,98	46,12	46,62	45,31

Täydennysrehuja on vaihdettu, säilörehujen syöttösuhteita ja määriä muutettu, nurmuseoksia päivitetty, siilotyöskentelyn rutiineja uudistettu. Ratkaisulla on erilaisia hintalappuja, mutta kaikkia yhdistää suunnittelun ja pitkäjänteisen kehityksen halu. Jos nyt on vanhaa säilörehua, ensi kesänä pyritään optimaalisempaan korjuuajankohtaan. Mikäli siilotyöskentely on pullonkaula, sinne hankitaan lisäresursseja ja sopeutetaan muuta korjuuketjua. Kaikkia tuloksia ei nähdä heti konkreettisine muutoksina tuotannossa, vaan ne ovat osa pidemmän aikavälin kehittämistä.

ProAgrian asiantuntijat auttavat pohdinnoissa, vertailuissa ja simuloinneissa sekä navetalla että pellolla.

Johanna Malinen

Vinkkejä robottitilan maitonäytteidenottoon

Ennen maitonäytteenottoa varmistetaan laitteiden kunto ja puhtaus. Näytelypsyjen välissä tai varastoinnin aikana on esimerkiksi letkuja voinut mennä rikki. Ehjät ja puhtaat laitteet auttavat näytteenoton onnistumisessa. Näytteenottolaitetta on hyvä huollattaa säännöllisesti, vaikka se ei olisi päivittäisessä käytössä. Näin varmistetaan sen pitkä käyttöikä ja hyvä toimivuus.

Asetukset kunnossa

Robotin tuotannonhallintajärjestelmästä kannattaa varmistaa ennen näytteenottolaitteen kiinnitystä, että yleiset asetukset sekä lypsävien lehmien näytteenottoasetukset ovat oikein. Joskus sinne on saattanut jäädä virheellisiä tietoja esimerkiksi "näyte joka lypsystä" tai "ei näytettä" edelliseltä näytteenotokerralta. Kun muistaa tämän tehdä, välttyy tilanteilta, joissa näytettä ei ole ollenkaan tai saa monta näytettä samalta lehmältä.

Letkut kiinni ja paineet kohdallaan

Näytteenottolaitetta kytkettäessä on syytä varmistaa, että kaikki venttiilit toimivat ja letkut lypsyrobotin päässä ovat ehjiä ja kunnolla kiinni sekä paineet ja muut säädöt kohdillaan. Näytteenottolaitteen kiinnittämisen jälkeen kannattaa seurata useampi näytteenotto, että maito varmasti tulee näytepulloon saakka ja ettei mistään tule ylimääräisiä maitovuotoja. Kärpästen tai muun rosan päätymistä näytteenoton aikana maitonäytepulloihin on syytä välttää, koska epäpuhtaudet vaikuttavat näytteiden säilymiseen.

Viivakoodin luku

Robotin tuotannonhallintajärjestelmästä kannattaa varmistaa, että kaikilla lehmillä on EU-tunnukset. Ilman niitä ei pysty lukemaan viivakoodeja. Maitonäytteiden viivakoodien luku ja niiden lähettäminen eteenpäin varmistaa sen, että maitonäytepulot ovat tunnistettavissa meijerin laboratoriossa, kun niitä aletaan siellä analysoida.

Pesu ja kuivatus

Kun näytteenotto on tehty, näytteenottolaitteen pesu tehdään huolellisesti. Tämän jälkeen laitteen annetaan kuivua rauhassa ennen kuin se laitetaan säilöön. Näin näytteenottolaitte on valmiina seuraavaa kertaa varten. Myös näytteenottolaitteen asiallinen säilytys näytteenottojen välissä varmistaa sen kunnossa pysymisen.

Säilyvyys

Jos meijeriauto ei ole tuossa samana päivänä, kun näytteenotto on tehty, maitonäytteitä kannattaa säilyttää jääkaapissa. Kun säilöntäaine on liuennut maitonäytteeseen, ne säilyvät paremmin. Tärkeintä on tehdä näytteenotto rauhassa. Kiireessä sattuu ja tapautuu monesti kaikesta.

Jonna-Minna Lassila

**Pälvisil-
tartuntojen määrä
on viime vuonna
kasvanut Keski-
Pohjanmaalla ja
muualla Suomessa.
Tautisaneeraus-
toimenpiteisiin
kannattaa tarttua,
jos tauti osuu
omaan karjaan.**

Pälvisilsa

KUVALÄHDE: ETT

Pälvisilsa on sienitauti, jonka aiheuttaa *Trichophyton verrucosum* -sieni. Tauti tarttuu eläimestä ihmiseen ja päinvastoin eli on zoonoosi. Pälvisilsa esiintyy tavallisimmin naudoilla, mutta voi myös tarttua muihin kotieläimiin. Ensimmäiset oireet, joista taudin yleensä huomaa, ovat pyöreät karvatomat läiskät, yleensä päässä ja kaulalla, mutta ne voivat ilmestyä myös selkään ja takapäähän. Ensin karvaton ihoalue on punertavaa, mutta taudin edetessä se muuttuu harmaaksi ja panssarimaiseksi. Oireet kestävät 2–6 kk ja paranevat itsestään. Yleensä pälvisiltaa vastaan kehittyvä immunitetti, mutta siihen on myös mahdollista sairastua uudelleen. Ihomuutoksiin pesiytyy helposti bakteereita, jonka seurauksena voi kehittyä hoitavaa ihotulehduksia. Tauti alentaa vastustuskykyä, jolloin muiden tautien esiintyvyys voi lisääntyä karjassa. Harva ja laikullinen karvapeite ei myöskään suojaa eläintä kylmältä ja auringonvalolta, mikä heikentää eläimen hyvinvointia.

Kansallisenä tavoitteena on, että eloeläimiä myytävillä tiloilla ei olisi pälvisiltaa. Hyvä tautisuoja-

us ja saneeraus ovat keinoja, joilla pälvisilsan esiintyvyys saadaan pidettyä mahdollisimman alhaisena. ETT tukee maito- ja emolehmitilojen tautisaneerausta korvaamalla puolet rokotteiden kustannuksista.

Keinoja estää tartunta

Tartunnan riskiä voi pienentää panostamalla tilan omaan tautisuojaukseen. Uusia eläimiä ostettaessa on hyvä pyytää terveystodistus, mikä kertoo myyvän tilan tautitilanteesta. Ostoeläimiä kannattaa mahdollisuuksien mukaan pitää karanteenissa ennen kuin päästää ne tilan muiden eläinten joukkoon. Hyvä toimintatapa on viedä teuras- ja välityseläimet ulos rakennuksesta odottamaan kyytiä. Haittaeläintorjunnasta kannattaa huolehtia, etteivät jrsijät ja linnut pääse levittämään tarttuvia tautia. Tehokas tapa suojautua ihmisten mukana leviäviltä taudeilta on käyttää tautisulkua.

Pälvisilsatartuntaepäily

Sairastunut eläin kantaa tartuttavia sieni-itiöitä karvapeitteessään ja levittää niitä myös ympäristöönsä. Sieni-itiöt voivat säilyä tartuntakykyisinä pinnoilla vuosia. Tär-

kein toimenpide pälvisilsan tyyppisiä iho-oireita huomatessa on ottaa heti yhteyttä eläinlääkäriin, ja testillä selvittää onko kyseessä pälvisilsa. Rokottamiseen ja muihin saneeraustoimenpiteisiin kannattaa ryhtyä mahdollisimman nopeasti diagnoosin jälkeen. Tautitilanteesta pitää tiedottaa Nasevan kautta ja myös erikseen kaikille ta hoille, jotka asioivat tilalla.

Jos mahdollista, oireiset eläimet on hyvä siirtää erilleen muista eläimistä ja tehdä näiden eläinten päivittäiset työt työjärjestyksessä viimeisenä. Kaikki tilalle saapuvat ja lähtevät henkilöt kulkevat tautisulun läpi, myös tilan oma väki. Tautitilanne kannattaa ottaa huomioon myös tilan yhteiskäyttöisten koneiden ja laitteiden käytössä.

Eroon pälvisilsasta

Tilan kaikki naudat rokotetaan pälvisiltaa vastaan kaksi kertaa 10–14 päivän välein. Tämän jälkeen rokotetaan kaikki syntyvät vasikat samalla tavalla. Rokotusohjelmaa jatketaan vähintään kolme vuotta. Vastaavasti lihanautatiloilla rokotetaan kaikki tilalle saapuvat välitysvasikat, joita pidetään erillään muista eläimistä, kunnes immuuni-

vaste on kehittynyt 3–4 viikon kulu-
tua. Lihanautatiloilla jatketaan ro-
kotuksia kokonaisen kasvatuskier-
ron ajan, kunnes ensimmäinen roko-
tettu erä on lähtenyt teurastamolle.

Eläinten ja navetan pesu

Kaikki oireilevat eläimet pestään desinfiiovalla pesuaineella neljä kertaa 4–7 päivän välein, mikäli sääolot ja ilman lämpötila sallii. Lämpimänä vuodenaikana pyritään mahdollisuuksien mukaan tyhjentämään eläintilat, puhdistamaan ja käsittelemään kaikki pinnat desinfiiovalla aineella.

Rajoituksia eläinliikenteeseen

ETT suosittelee, että eläimiä ei myytäisi välitykseen ennen kuin rokotusohjelman aloitusrokotteesta on kulunut kuusi kuukautta ja viimeisistä oireista vähintään kolme kuukautta. Eläinnyttelyihin osallistumista ja pitoeläinten myyntiä suositellaan vasta, kun viimeisistä oireista on kulunut kolme vuotta.

**Charlotta
Hästbacka**

UUDISTUNUT AVANT 423

24 975 € ALV. 25,5 %
19 900 € ALV. 0 %

Tarjous voimassa 30.6.2025 asti.

Avant 423 on kehittynein kuormaaja luokassaan, johon on saatavilla markkinoiden kattavin työlaitevalikoima! Ota yhteyttä lähimpään Avant Centeriin.

Avant Center Pohjanmaa
Roveksentie 7,
60100 Seinäjoki
Ark.08.00–16.00

Myynti
Rami Syrjänen
050 476 8497
rami.syrjanen@avanttecno.com

AVANT

Ylivoimainen nostokorkeus
(2750 mm) kokoluokassaan

Teleskooppipuomi
aina vakiona

Kompaktit
ulkomitat, leveys
kapeimmillaan
920 mm

Uudistunut
mittaristo

Parempi ohjaamotila,
enemmän jalkatilaa

Avant Tecno suunnittelee ja valmistaa kaikki kuormaajat Ylöjärvellä. Suomalaista Avant-laatua ja innovointia arvostetaan yli 70 vientimaassa.

AVANT.FI | AVANTRENT.FI

LIETTEEN KÄSITTELYYN TERÄKSISET RATKAISUT AMMATTILAISelta

- LIETEPUMPUT
- PUMPPUKUORMAAJAT
- VAUNUJEN MODERNISOINTIA
- KAIKKI ALAN TARVIKKEET
JA KOMPONENTIT

LISÄKSI

- METALLIRAKENTEET
- TRAKTOREIDEN JA
MAATALOUSKONEIDEN HUOLLOT
- ILMASTOINNIN HUOLLOT,
TESTAUKSET JA VARAOSAT
- PUIMUREIDEN VARAOSAT
- CNC-PLASMALEIKKAUS

Harri Kuusisto 050 5671825
harri@hakumet.fi

Maatalouden jätehuolto

Tuo meille tai tilaa nouto:

- Maatalouden muovijäte
  - AIV-muovit, käärintämuovit, tyhjä kanisterit, parsimatot yms.
- Riskijäte
  - lääkepullo, neulat
- Vaarallinen jäte
  - öljyt, hydraulikkaletkut, lannoitteet, kemikaalit, akut yms.

Kysy tarjous!

Puh. 08 410 8701
info@vestiayrityspalvelut.fi

VYP
YRITYSJÄTEPALVELUT

Vestianväylä 80, 84100 Ylivieska

Lypsykarjojen vaihtoehtoiset kuivitusratkaisut -hanke toimii neljän maakunnan alueella ja seitsemän toteuttajan voimin. Kpedun opetusnavetta on yksi 20 pilottitilasta, joissa seurataan kuivikemateriaalin vaikutusta työntekijöiden terveyteen, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin, kestävyyteen, käytännöllisyyteen ja taloudellisuuteen.

Kuivikevaihtoehdot turpeelle

Kuivitusmenetelmää ja -käytänteitä on syytä miettiä jo lypsylehmanavetan suunnitteluvaiheessa. Pohdittavia asioita ovat käytettävä kuivike, käyttömäärä ja levitystapa. Navetan suorat linjat helpottavat koneellista kuivitusta. Hyvä kuivike imee navettaimasta kosteutta ja kaasuja parantaen sisäilman laatua. Kuivike voi myös pölytää ja vapauttaa kaasuja. Navetan olosuhteet ja kuivikkeen laatu ovat vahvasti yhteydessä toisiinsa.

Olipa kuivikeratkaisu mikä tahansa, lietekaasuja syntyy eläinsuojien sisätiloissa käytännössä aina. Määrään vaikuttavat laajat haihduttavat märkäpinta-alat ja avokourut, lieteen liikkuminen ja lannanpoistojärjestelmä. Rikkivedyn ja ammoniakkin määrä lisääntyy, kun lietettä sekoitetaan sisätiloissa tai kierrätetään ulkosäiliöistä sisälle.

Separoitu kuivajae

Kuivajakeen käyttäjät ovat kuivikeomavaraisia. Kuiviketta voidaan käyttää reilusti, jolloin saadaan pehmeä makuupaikka lehmälle. Separoitavan lietteen tulisi olla tasalaatuista ja separaattorin paikka lämmin. Nestejakeen palautus takaisin lietteeseen on myös hyvä ratkaisu. Kuivajae levitetään heti separoinnin jälkeen. Kuiva-ainepitoisuuden tulisi olla noin 35–38 %, jotkut tavoittelevat myös 39–42 % kuiva-ainepitoisuutta. Kuiva-ainepitoisuuden voi mitata halogeenikuivaimella, tiloilla luotetaan usein

nyrkkituntumaan. Pilottitiloilta on mitattu 32–46 % pitoisuuksia suoraan separaattorilta, parsista noin 50 % ja kesällä jopa 80 %. Pihaton hyvä ilmanvaihto on tärkeää.

Erottelumaidot ja maitoiset pesuvedet ohjataan pääsääntöisesti suoraan lietesäiliöön. Käytäntö ei ole paras mahdollinen, kun siirtyään kuivajakeen käyttöön olemassa olevassa navetassa. Kuivajae soveltuu hyvin parsipedeille ja syväparsiin, joissa syvyys on 20–25 senttimetriä. Takakynnyksen reuna voi olla pyörästetty tai parteen päin viistottu. Viime aikoina käyttöön otetuissa pihatoissa on ollut puolisyyviä parsia, joiden pohjalla on 10 cm paksu patja ja päälle tulee 10 cm kuiviketta. Rakenteiden säädettävyyden on tärkeää ja parsien mitoitus riippuu lehmien koosta. Tavoitteena on, että lehmän liikkuminen on helppoa, mutta sonta ja virtsa menevät lantakäytävän puolelle. Sopiva parren mitta vaikuttaa merkittävästi parsien hoitoon ja lehmien puhtauteen.

Hiekka

Hiekkaparsia harkitsevien on syytä olla tietoisia hiekan laadun sopivuudesta navettaympäristöön kuivikkeenä. On selvítettävä, mistä saadaan sopivaa hiekkaa ja millä hinnalla. Hiekan, betonin ja liete-lannan yhdistelmä on laitteita ja navetan rakenteita voimakkaasti kuluttava yhdistelmä. Lantaraapat ja kiinteät lantakäytävät ovat lähes ainoa lannanpoistoratkaisu hiekkaparsipihatoissa. Hiekkaa lisätään parsiin yleensä kerran viikossa koneel-

lisesti kauhalla. Hiekkavarastot olisi hyvä sijoittaa lantakäytävien läheisyyteen. Hiekka erotellaan lietteestä pitkässä laskeutusaltaassa, jonka pohjalle hiekka laskeutuu. Hiekan on oltava raekooltaan oikeanlaista, jotta se erottuu lietteestä. Hiekan kiertäytyskin on mietittävä etukäteen. Kierrätyslaitteistot ovat vielä kalliita ja vaativat kannattaakseen vähintään 600 lypsylehmää. Hiekan hyviä puolia ovat hyvä utareterveys, puhtaat eläimet ja terve iho, ei liukas-

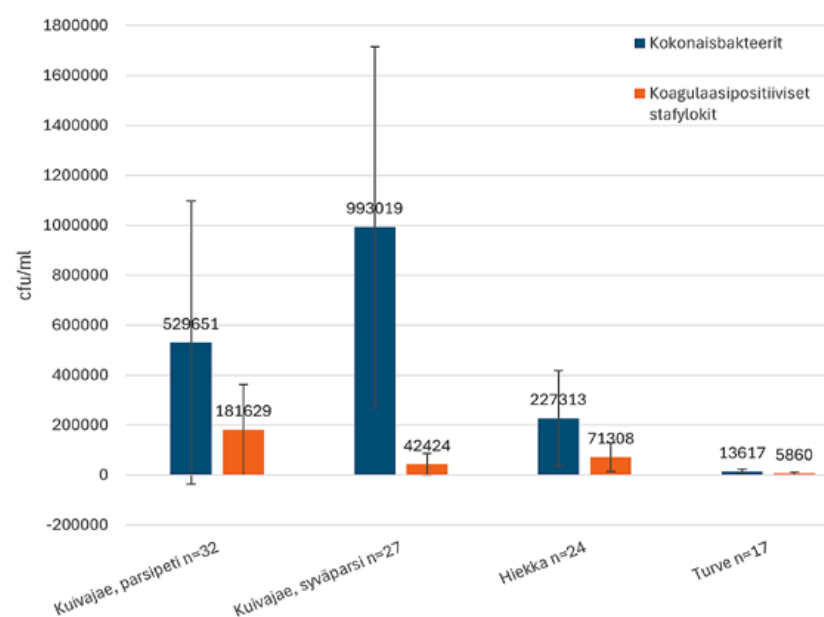
telua lantakäytävillä, ei eloperäistä materiaalia ja pehmeä parsi.

Uutta markkinoilla

Uusia kuivikemateriaaleja ovat Soilfoodin Wälly Kuivikekuitu ja Revisolin Revicell Eläinkuivike. Cowhouse Hollannista markkinoi pehmeää Dutch mountain -parsipatjaa, jota myös Suomessa on muutamilla tiloilla käytössä.

Maarit Kärki

Keski-Pohjanmaan ammattipisto

Oulun yliopiston Mittaustekniikan yksikössä on mitattu kuivikkeiden bakteeripitoisuuksia. Vaikka parsista otettuja näytteitä on vähän, kuivikelajien välinen bakteeriero on huomattava. Mittaukset jatkuvat vielä.

Lisätietoa vaihtoehtoisista kuivikeratkaisuista:

Kevään karitsointi- kausi käynnissä

Panostamalla karitsan alkukasvatukseen varmistetaan karitsan hyvä kasvu myös jatkossa. Lopputiineen uuhien ruokinta ja karitsoineen uuhien ternimaidon määrä ovat asioita, joihin karitsoiden synnyttyä ei voi enää vaikuttaa. Huomiot ja muistiinpanot em. asioista ovat arvokasta tietoa seuraavaa karitsointia silmällä pitäen. Tallennukset kannattaa kirjata Netti-Katras-ohjelmaan. Yhteenvedot ja raportit kokoavat paljon tietoa helposti hyödynnettävään muotoon. Esimerkiksi uunituoreella uuhituotosraportilla on kaikkien uuhien tulokset yhdessä tiedostossa hyödynnettävissä valinnan ja jalostuksen tueksi.

Alkukasvatus

Panosta uuhien tarpeenmukaiseen ruokintaan maitotuotoksen varmistamiseksi ja valitse sopivat alkukasvatusrehut karitsabaariin. Karitsabaarista tulee löytyä optimaaliset väkirehut eli riittävästi valkuaispitoisuutta, maittavat karkearehut sekä raikasta vettä. Uuhien kuntoluokituksilla ja karitsoiden kuuden viikon punnituksilla arvioidaan uuhien ruokinnan onnistumista ja maidontuotantokykyä. Uuhituotosraportilla uuhien keskinäistä paremmuutta voidaan verrata ja heikoimpien uuhien kohdalla voi pohtia niiden jatkokäyttötarkoitusta. Katrasta jalostetaan ensisijaisesti itseä varten. Korkea maidontuotantokyky ja hyvät ominaisuudet helpottavat

ANNA KUJALA

lampurin arkea pidemmällä tähtäimellä kuin kunnan yönet valvotun karitsointikauden jälkeen.

Koulutusta ja valmistusta

Kun uuhet hoitavat karitsansa itsenäisesti, jää lampurin huoleksi johtaa omaa tilaansa ja kartuttaa tärkeitä pääomaa eli koulutusta. Oman tilan johtamisen tueksi voit hyödyntää ProAgrian Lampurivalmennusta ja Menestyvä Lammastila -hankkeen koulutuksissa on mahdollista vahvistaa omaa osaamistaan. Lampurivalmennuksesta saa lisätietoa lammassasian-tuntijoilta, koulutukset löytyvät ProAgrian nettisivujen tapahtumista. Kevään ja kesän aikana on luvassa koulutuksia säilörehusta ja laidunnuksesta.

Laidunkausi lähestyy

Ilman kunnan laidunkierto-suunnitelmaa on vaikea toteuttaa laidunnusta tehokkaasti. Suunnitelmallisella laidunnuksella vähennetään loislääkitysten tarvetta, karitsat kasvavat optimaalisesti ja nurmen tuotto säilyy korkealla tasolla koko kesän. Laidunnussuunnitelmaa kannattaa päivittää vähintään viljelysuunnitelman teon yhteydessä tai hyödyntää omaa lammassiantuntijaa ja Neuvo-palvelua!

Sini
Sillanpää

Suomalaiset alkuperäisrodut – monipuolisia tuottajia

Suomenlammas, kainuunharmas ja ahvenanmaanlammas ovat esimerkkejä monikäyttöisistä alkuperäisroduistamme. Ne tuottavat laadukasta lihaa ja arvostettua käsityöviljaa, ja monilla yksilöillä on myös hyvät turkisominaisuudet. Suomenlammas ja kainuunharmas ovat poikkeuksellisia siinä, että ne voivat karitsoida ympäri vuoden. Suomenlammas tunnetaan myös erin-

omaisena emona, ja sitä on viety ulkomaille parantamaan emolinjoja.

Lihantuotantoon keskittyneet tilat hyödyntävät usein myös tuontitrojuja joko puhtaina tai risteytyksinä. Tämä parantaa ruuhon lihakuutta ja auttaa hallitsemaan karitsoiden määrää, jolloin katraista saadaan helpohoitaisempia.

Lammastalous on Suomen olosuhteisiin

erittäin sopiva eläintuotannon muoto, ja lampaiden kasvatusta on mahdollista lisätä. Se on ympäristöystävällistä, ekologista ja eettistä, perustuen hiiltä sitovaan nurmiviljelyyn sekä laiduntamiseen. Lammastaloudessa on monia mahdollisuuksia, jotka tukevat kestävä kehitystä, kotimaisen ruuan tuotantovarmuutta ja paikallista taloutta.

Rehuhävikki kuriin

Säilörehujen syöttäminen kannattaa miettiä niin, että ruokinnallinen laatu pysyy optimaalisena myös kevätaurinгон lämmössä. Hukattomat säilörehut -tämäpalvelu on kannattava valinta hävikkirehun minimointiin.

Säilörehun tekemiseen, varastointiin ja syöttövaiheeseen liittyy paljon panoksia sekä suunnittelua, jotta onnistutaan ruokkimaan eläimiä laadukkaalla säilörehulla 365 päivää vuodessa. Maatalouden tuotantokustannusten nousun jälkeen on entistä tärkeämpää, että hävikkirehu minimoidaan pelloilla, varastoissa sekä ruokinnassa. Sähän ei voi vaikuttaa, joten keskitytään asioihin, joihin voi vaikuttaa.

Syönti-indeksi

Säilörehun sekä ruokinnallista että säilönnällistä laatua kuvaa syönti-indeksi, johon vaikuttavat kuiva-aine, D-arvo, NDF-kuitupitoisuus, palkokasvien osuus, maito- ja muurahaishapon sekä haihtuvien rasvahappojen määrä, sato sekä kokoviljapitoisuus. Säilönnän onnistumisen kannalta on hyvä kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin: rehulle sopiva ja riittävästi käytetty säilöntäaine, hygienia pellolla, riittävä tiivistys, sillojen peittäminen ja paalien siirtoajankohta.

Syönnin maksimoimisen lisäksi on hyvä pohjata nurmentuotantoa ruokintastrategia edellä ja tuottaa pelloilta eri eläinryhmien tarpeisiin optimaalista rehua.

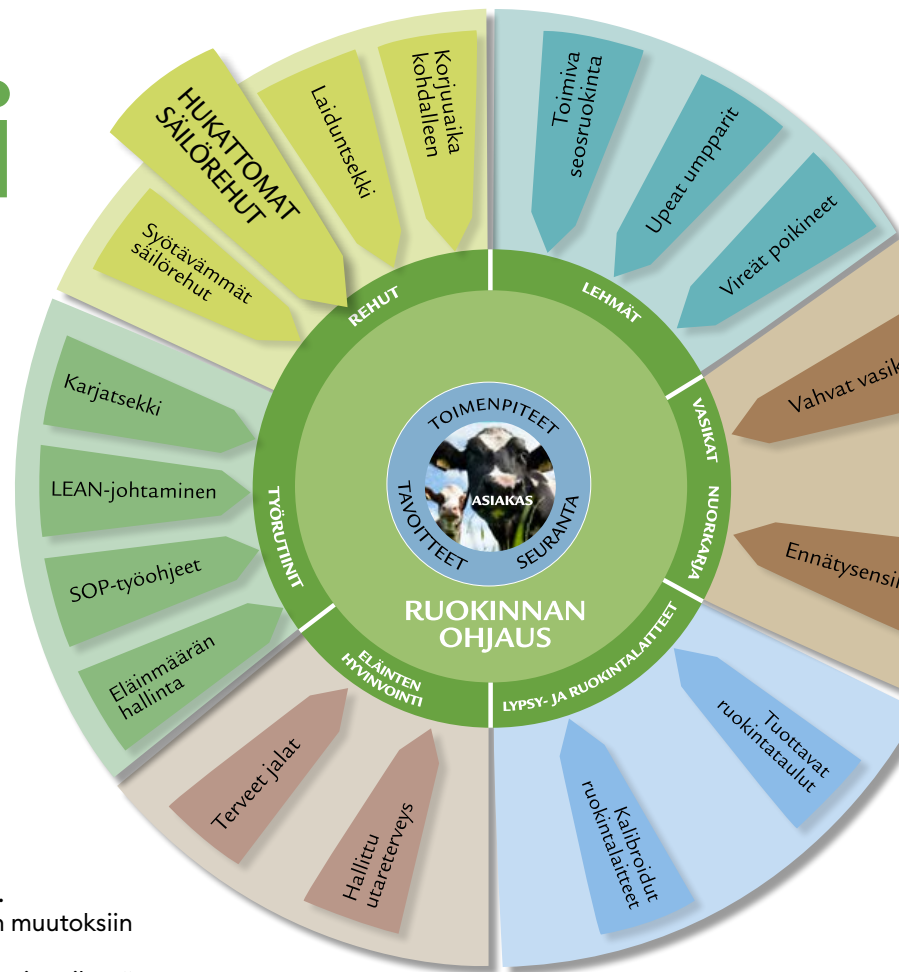
Syöttöjärjestys

Säilörehuerien syöttäminen kannattaa suunnitella niin, että keväällä lämpimien keliä tullessa syöttörintuus etenee riittävästi siloissa ja aumoissa. Säilörehun lämpeneminen heikentää

syöntiä ja lämmenneessä rehussa syntyy energiatappioita, mikä johtaa siihen, että energiaa joudutaan eläinten ruokinnassa täydentämään.

Askeleet onnistuneeseen säilörehunurmentuotantoon

1. Tiedosta nykytilanne.
2. Aseta tavoitteet, muista ruokintastrategia!
3. Suunnittele ja laske.
4. Panosten hankinta.
5. Kartoita urakoinnin tarve.
6. Varaudu sääolosuhteiden muutoksiin ajoissa.
7. Kasvustojen seuranta ja korjuuajanäytteet.
8. Huolellinen, mutta tehokas rehunteko.
9. Hyödynnä asiantuntijoiden apu!

Potentialinen kokonaissato		
Varastoitu säilörehu		Peltohävikki = Mekaaninen, hengitys ja huuhtoutuminen
Ruokintapöydälle siirretty rehu	Varastohävikki = kaasumaiset tappiot, puristeneite ja pintahävikki	
Lehmän syömä rehu	Ruokintahävikki = rehujätteet ja jälkilämpeneminen	

Sanna Luostarinen

JENNY KLEMOLA

Kannattavuuskirjanpitoiloille ympäristökestävyystietoja

Suomalaiset maatalousyrittäjät tuottavat maataloustuotteita kestävästi, ympäristö huomioiden. Esimerkiksi torjunta-aineita ja lannoitteita käytetään vain tarpeen mukaan. Yrittäjät kohtelevat tuotantoeläimiä hyvin ja antibiootteja käytetään vain todettuun tarpeeseen. Suomessa hyvin olevista asioista kannattaa viestiä sekä kuluttajille että esimerkiksi EUlle. Vaikuttavinta viestintä on, kun käytettävissä on vertailutietoa muiden EU-jäsenmaiden tilanteesta.

Maatilojen kestävyden tietoverkko käynnistyy

EU:n kannattavuuskirjanpitoon, FADN-järjestelmään (Farm Accountancy Data Network), kerätään maatalousyritysten talousaineistoja kaikista EU-jäsenmaista. Toiminta laajenee nyt maatilojen kestävyden tietoverkoksi, FSDN-järjestelmäksi (Farm Sustainability Data Network). FSDN tarjoaa taloustulosten lisäksi kattavasti sekä ympäristökestävyyttä että ensimmäistä kertaa myös työntekijöiden

ja maatalousyrittäjien sosiaalista kestävyttä koskevat tulokset. Ne kertovat siitä, kuinka yrittäjät itse jaksavat maatalouden ja maatalouspolitiikan pyörteissä.

Samat laskentaperusteet koko EU:ssa

Maatilojen kestävyden tietoverkko (FSDN) tarjoaa mahdollisuuden vertailla eri jäsenmaiden maatalouden kestävyttä. Ympäristömuuttujat mahdollistavat mm. ravinnetase-, ravinnekierto-, energiankäyttö-, kasvinsuojelu-, kasvihuonekaasu- ja hiilitaselaskelmat. Laskentaperusteet ovat samat kaikissa EU-jäsenmaissa, joten tulokset ovat vertailukelpoisia. Taloustohtori-sivuston FADN-palveluissa voi tarkastella Suomen ja muiden EU-maiden taloustuloksia suomeksi ja ruotsiksi. Palveluihin liitetään jatkossa jäsenmaita koskevat maatalouden kestävyden tarkastelut.

Yrittäjät mukaan kestävyden tietoverkkoon

Kannattavuuskirjanpitoon kuuluvat maatalousyrittäjät pääsevät automaattisesti mukaan FSDN-

toimintaan. Uusia maatalousyrittäjiä toivotaan mukaan. Yrittäjät tulevat saamaan talousraporttien lisäksi maksutta myös kaikki ympäristömuuttujista laskettavissa olevat analyysiraportit. Taloustohtori-sivuston FADN-palveluissa Suomen ja muiden EU-maiden taloustuloksia voi jo nyt vertailla molemmilla kotimaisilla kielillä. Kun palveluihin lisätään maatilojen kestävyttä kuvaavat raportit, voivat yrittäjät vertailla oman tilan tuloksia muihin EU-jäsenmaitiin.

Talouden merkitys ei vähene

Ympäristökestävyys on tärkeää, mutta kansakunnan ruokaturvaa ajatellen maatalousyritysten talouden turvaaminen on kaikkein tärkeintä. Laajeneva FSDN-tietopohja sekä toimialan että yksittäisten yritysten tilanteesta parantaa myös neuvontajärjestöjen mahdollisuuksia tarjota maatalousyrittäjälle asiantuntevaa sparrausta sekä talous- että ympäristökestävyy-

asioista. Se, maksaako ympäristön huomioiminen maatalousyrittäjille vai saadaanko siitä hyötyjä, vaikuttaa maatalousyritysten talouteen.

FSDN-tietoja ei tulla koskaan käyttämään yritysten valvontaan tai tarkastuksiin. Tiedot ovat täysin luottamuksellisia. FSDN-kannattavuuskirjanpitoon pääsee mukaan ottamalla yhteyttä ProAgria Keski-Pohjanmaan toimihenkilöihin. ProAgria kerää tiedot yrityksistä ja tallentaa ne Luken tietokantaan. Toiminnasta vastaa Suomessa Luonnonvarakeskus Luke.

Arto Latukka

Johtava tutkija
Luonnonvarakeskus (Luke)

Lisätietoja
Matias Parpala
p. 043 8254 283
matias.parpala@proagria.fi

Katso verkkokaupamme: www.kentso.fi

FIKSU & VIKKELÄ

KENTSO

- ▶ ketjut & ketjukäytöt
- ▶ hihnat & hihnakäytöt
- ▶ laakerit
- ▶ sähkömoottorit

Kahvitie 44 Kokkola
0400-560 260
www.kentso.fi

MYYMME JA ASENNAMME

- Traktoreiden
- Työkoneiden
- Kuorma-autojen
- Henkilö- pakettiautojen renkaat ja vanteet

SKT RENGAS

SKT-rengas
Heinolanakaari 24 67600 Kokkola
050 359 5467 0449856992
info@sktrenkas.fi

Työntekijä, yrittäjä tai alalle aikova – nyt on aika päivittää osaamisesi kestävä maankäytön ja metsätalouden alalta!

Käy tutustumassa KEMMON maksuttomaan tarjontaan:

<https://projektit.seamk.fi/kestavat-ruokaratkaisut/kemmo/> tai QR-koodin kautta

Euroopan unionin osarahoittama

SeAMK

sedu

kpedu

Sedu, Kpedu

- Puunhankinnan perustaidot
- Hiiliviisas suometsien kestävä hoito ja käyttö
- Jatkovapeitteisen metsänkasvatuksen perusteet
- Arvokkaiden luontokohteiden turvaaminen
- Puunkorjuu turvemailla
- Turvetuotantoalueiden kestävä jatkokäyttö

SeAMK

- Turvetuotantoalueiden kestävä jatkokäyttö
- Yrittäjyyden monet mahdollisuudet
- Metsäsuunnittelun ja metsätietojärjestelmien perusteet
- Uusiutuvat energiaratkaisut
- Henkilöstöjohtaminen ja työjuridiikka
- Puunhankintajärjestelmät
- Skogssvenska för studenter

Kestävä maankäytön ja metsätalouden koulutuksen ja opetuksen kehittäminen Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla

**YRITTÄJÄ,
SOPII MYÖS
TYÖNTEKIJÖILLENNE**

Sopeudutko muutokseen?

hmiselle on luonnollista kaivata pysyvyyttä ja ennustettavuutta. Muutos voi ahdistaa, lisätä epävarmuutta ja tuntua pelottavalta. Tunteisiin ei voi aina vaikuttaa, mutta niiden kanssa voi oppia elämään. Elämä on arvaamatonta ja muutoksiin on tunteista huolimatta tärkeää sopeutua, varsinkin yritystoiminnassa.

Maatalous muutoksen keskellä

Maatalous, kuten muutkin toimialat, on ollut monenlaisten muutosten keskellä. Hintasuhteet maataloudessa ovat vaihdelleet merkittävästi, mikä on pidemmällä aikajaksolla mitattuna poikkeuksellista. Kyse ei ole ollut normaaleista markkinamuutoksista, vaan enemmänkin markkinahäiriöistä, jotka ovat nostaneet tuotantopanosten, esimerkiksi lannoitteiden, hintoja ja aiheuttaneet maksuvalmius- ja kannattavuushaasteita useille tiloille, kun tuotot ovat laahanneet perässä. Tuottajahintojen nousua on osa maitotiloista päässyt ennätyksellisiin verotettaviin tuloksiin.

Korot

Markkinakorot ovat olleet totuttuun tasoon suhteutettuna korkealla, mutta tuottojen kasvu on keskimäärin kompensoinut korkotason nousun. Tässäkin on tilatasolla merkittävää vaihtelua. Markkinakorot ovat laskeneet, mutta korkotasojen ei oleteta nykytasosta kovin merkittävästi laskevan. Nollakorkojen aikaan tuskin palataan.

Vaateet lisääntyvät

Ekologisen kestävyuden vaatimukset ovat lisääntyneet viime vuosina. Rakennetukia hakiessa täytyy perustella hanketta ekologisen kestävyuden näkökulmasta. Myös rahoituslaitokset ovat viime aikoina alkaneet pyytää raportteja muun muassa maatilatason hiilitaselaskennasta. Rahoitusta on todennäköisesti saatavilla halvemmalla, kun kestävyyskriteerit hankkeessa täyttyvät.

Pankkisääntely

Rahoituslaitosten ehdot ovat myös kiristyneet viimeisen vuosikymmenen aikana. Osa investoinneista, joita rahoitettiin 10–15 vuotta sitten, ei hyvin suurella todennäköisyydellä rahoitettaisi nyt. Pankit ovat tarkan ja kiristyneen sääntelyn alla, ja se on aiheuttanut merkittäviä muutoksia maatalousyritystenkin rahoittamiseen. Rahoituslalla sääntelyn kiristyminen alkoi vuoden 2008 pankkikriisistä. Viime aikoina uutisissa ovat olleet kauppasotaan liittyvät teemat. Kauppasodilla ja tulleilla voi olla nopeastikin merkitystä hintasuhteisiin.

Kassavarat

Rahoittajat eivät ole vaatineet maatilainvestointeihin omarahoitusosuuksia. Suuremmat investoinnit tai peltokaupat on pitkälti rahoitettu kokonaan lainarahalla. Kannattavan maatilalan merkki kuitenkin on, että investointeihin voidaan käyttää tarvittaessa ja aina rahoittajan

vaatiessa myös omarahoitusta. Suurten investointien yhteydessä merkittävät omarahoitusosuudet eivät ole mahdollisia. Olennaista investoinnin onnistumisessa on, että mahdollisen kustannusarvion ylityksen, eläinostot tai tuotannon ylösajon kustannukset voitaisiin rahoittaa ilman lisälainoitusta. Kassavarojen merkitys on monestakin syystä kasvanut. Hintasuhteet vaihtelevat aiempaa enemmän ja tuotet maksetaan aiempaa myöhemmin. Suositus kassavaroille vuoden alussa on 15–20 % normaaliin hankintojen ja menojen rahoittamiseksi ennen syksyn tukien maksua, mikäli lannoitteita ei ole maksettu loppuvuonna. Sen takia kassavarojen tulisi olla todella merkittävät, jotta niistä riittää omarahoitusosuudeksi isompiin investointeihin.

Investointien rahoitusmahdollisuudet

Tiukentuviin rahoitusehtoihin on sopeuduttava, mutta siinä on myös riskejä. Nykytasoinen ruuantuotannon omavaraisuus vaatii investointeja. Mikäli rahoitusehdot tiukentuvat nykytasosta, keskiarvotuloksilla tai keskiarvoa hiukan paremmilla tuloksilla rahoitusta ei enää tipu, eli potentiaaliset investoivat tilat karsiutuvat jatkosta. Tällä voi olla vaikutusta ruuantuotannon omavaraisuuteen ja huoltovarmuuteen. Omavaraisuusasteen alentuminen heikentää huoltovarmuutta, mutta toisaalta se voi vaikuttaa positiivisesti tuottajahintoihin ja suomalaisten maatilojen kannattavuuteen.

Riittävien investointien turvaaminen tulevaisuudessa on tärkeää. Viljelijäväestö vanhenee tasaista tahtia. Maanviljelijöiden keski-ikä oli 53 vuotta vuonna 2020 ja vuonna 2024 se oli 55 vuotta. Kotieläintiloilla keski-ikä on alhaisempi, mutta maito- ja nautatiloillakin keski-ikä on noussut vuoden 2020 tasosta eli 49 vuodesta 50 vuoteen vuonna 2024.

Omistajanvaihdokset

Nuoremmat viljelijät tekevät yleensä innokkaammin investointeja kuin vanhemmat, joten sukupolvenvaihdosten edistäminen on alan tulevaisuuden ja investointien osalta tärkeää. Maatalouden kannattavuus tulisi olla riittävää, ilmapiiri maataloutta kohtaan kannustava ja nuoren viljelijän tuista olisi hyvä pitää kiinni. Useilla maatioilla omaista perhepiiristä ei löydy jatkajaa. Rohkaisen näissä tilanteissa harkitsemaan tilan myyntiä ulkopuoliselle, sillä halukkaita ja osaavia jatkajia on. Myös maatilojen tai tuotantotilojen vuokrausta voi si miettiä.

Yhteistyöllä eteenpäin

Maailma ympärillämme tuntuu muuttuvan nopeammin kuin me itse sen mukana. Taaksepäin katsoessamme huomaamme huomaamattamme sopeutuneemme muutoksiin vähintään kohtalaisesti. Muutosten keskellä on ymmärrettävää, että tunnemme muutosvastarintaa. Etenkin, jos arki ja työ tuntuu liian kuormittavalta, ja tukea ei ole riittävästi. Muutosten keskellä kipuileville on tarjolla tukea. Tukea voi ja kannattaa pyytää niin, että oma tuorma ei kasva liian suureksi. Ajoittainen mielenrauha siitä, että asiat ovat järjestyksessä juuri nyt, on tärkeää. Se auttaa jaksamaan ja näkemään tulevaisuuden valoisampana. Jos arki painaa, mm. Välitä viljelijästä -verkostosta saa apua ja neuvontajärjestö on viljelijän puolella.

Suomalaiset maanviljelijät tekevät tärkeää työtä kaikkien suomalaisten eteen. Haluankin rohkaista teitä siihen, että suomalainen alkuuottaja toimii vastuullisesti ja ilmastoviisaasti. Suomessa tuotettu ruoka on monin mittarein puhdasta. Olkaa ylpeitä työstänne ja osaamisestanne.

Teemu Kinnunen

© MAASEUTU-
VERKOSTO, HELI SORJONEN

Sukupolvenvaihdoksen rahoitus

Maatilan sukupolvenvaihdokset on tähän asti rahoitettu täysin pankin toimesta ja lisäksi jatkajat ovat saaneet käyttöpääomaa alkuvaiheen kassavajeen paikkaamiseen. Jatkossa yleistyvän näkemyksen mukaan jatkajalla tulisi olla säästöjä siten, että alkuvaiheen käyttöpääoman tarve ja pienet investoinnit voitaisiin rahoittaa jatkajan omilla varoilla ja maksettavalla aloitustuella. Sukupolvenvaihdostilanteissa jatkajan varallisuus kertoo jatkajan taloudellisesta asemasta ja osaamisesta ennen sukupolvenvaihdosta. Mikäli jatkajalla on säästöjä, sijoituksia ja muuta varallisuutta ennen tilakauppaa, tämä antaa signaalin rahoittajalle, että jatkajan henkilökohtainen talous on hyvin hoidettu. Hyvin hoidettu talous kertoo yrittäjyysominaisuuksista ja kyvystä hallita talouteen liittyviä asioita.

Ajoissa asialle sukupolvenvaihdoksen suunnittelussa

Maatilan sukupolvenvaihdos on tilalla merkittävä henkinen ja taloudellinen prosessi, joka vaikuttaa niin tilaan kuin sen nykyisiin ja tuleviin omistajiin. Onnistuneeseen sukupolvenvaihdokseen vaikuttavat monet tekijät eikä sen toteuttamiseen ole yhtä ainoaa oikeaa mallia, vaan toteutustapa tulisi valita yrityksen ja sukupolvenvaihdokseen liittyvien osallisten omien tavoitteiden mukaisesti. Päätöksen kypsyminen voi viedä pitkään, joten toteuttamiseen ja tavoitteiden miettimiseen on hyvä varata riittävästi aikaa. Sukupolvenvaihdoksen valmistelu on hyvä aloittaa useampi vuosi ennen suunniteltua omistajanvaihdoshetkeä. Jatkajan on syytä päästä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa mukaan miettimään tilan kehittämistä ja mahdollisia tulevia investointeja.

Aikaa ja ajatusta

Sukupolvenvaihdos on tilanne, jossa mietitään tilan tulevaisuutta, mutta johon vaikuttaa myös perheen historia. Parhaimmillaan sukupolvenvaihdos sujuu pitkän valmistautumisen tuloksena sujuvasti ja hallitusti niin, että tunnustetaan sekä taloudelliset, tuotannolliset että ihmiselliset tekijät. Koska sukupolvenvaihdosprosessiin liittyy monia tekijöitä, vaatii prosessi onnistuakseen tunneälyä ja joustavuutta, kun erilaiset näkemykset ja tarpeet kohtaavat.

Sukupolvenvaihdostilanteissa sen kaikki osapuolet käyvät läpi sopeutumisprosessia. Jatkajan tulee ottaa vastuu tilan johtamisesta ja tulevaisuuden suunnasta, luopu-

puja käsittelee luopumiseen liittyviä tekijöitä ja oman elämänsä tulevaisuutta tilan siirtämisen jälkeen. Kaikkien roolit ovat isossa murroksessa ja kaikki osapuolet vaativat aikaa sopeutukseen.

Yritys vaihtaa omistajaa

Maatila on yritys, jonka liiketoiminnan tulee olla kannattavaa. Tilan eri osapuolten tulisi olla tie-

toisia ja ymmärtää toistensa näkökulmia, mutta samalla keskiössä tulisi olla tilan kehittäminen ja menestyminen. Jokainen sukupolvi tuo mukanaan uusia toimintatapoja, ajatuksia ja tavoitteita, jotka muokkaavat tilan tulevaisuutta ja kehityksen suuntaa. Lisäksi on tärkeää, että kaikki perheenjäsenet tuntevat tulevaisuutta kuuluisi. Tämä vaatii luottamusta ja ymmärrystä. Ajoissa aloitetulla suunnittelulla päästään parhaaseen lopputulokseen.

Omistajanvaihdosverstaas

SuperSuksee-hankkeen tavoitteena on maatilojen sukupolvenvaihdosprosessin selkeytyminen ja kokonaisuuden parempi hallinta. Hankkeessa on alkanut keväällä 2025 omistajanvaihdosverstaas, jonka tarkoituksena on tarjota valmennusta ja yhdessä oppimista omistajanvaihdosprosessin eri vaiheista asianantajien johdolla. Omistajanvaihdosverstaas on avoin kaikille omistajanvaihdosta suunnitteleville, läpikäyville tai kiinnostuneille. Verstaasta voi poimia itselleen kiinnostavimmat ja hyödyllisimmät koulutukset tai käydä läpi koko verstaan.

Hanke on Euroopan unionin osarahoittama Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ely-keskusten kautta.

**Hanna
Mäki-Asiala**

Kassavirran hallinta ja budjetointi

Maatilayrityksen talouden hallintaan kuuluu varautuminen meno- ja kuluun, mikä johtuu tulojen ja menojen epäsuoruuksista ja kausiluontoisuudesta. Investoivalla yrityksellä budjetointi on onnistuneen investoinnin lähtökohhta.

Kassavirta

Kassavirralla tarkoitetaan yrityksen rahaliikennettä. Kassavirta on positiivinen, kun yrityksen menot saadaan maksettua yrityksen kassasta. Negatiivinen kassavirta muodostuu, kun yrityksen kassan varat eivät riitä menojen kattamiseen, vaan ne maksetaan esim. lainarahalla. Kassavirta antaa ajantasaisen kuvan yrityksen maksuvalmiudesta.

Budjetti

Budjetti on suunnitelma, joka laaditaan tietyille ajanjaksoille ja johon kirjataan oikeille ajankohdille menot ja tulot. Maatilayrityksellä budjettikausi on kalenterivuosi. Tulot ja menot painottuvat usein tiettyihin ajanjaksoihin, budjetoimalla saadaan ne tasapainotettua toisiinsa nähden. Budjetti tarjoaa oivan työvälineen talouden tilanteen seurantaan. Erityisesti budjetoinnista hyötyy yritys, jonka taloudellinen tilanne on tiukka.

Seurannan apuväline

Tilitoimistossa saamme edellisvuoden kirjanpidosta hyvän pohjan asiakastilan budjetointiin, jota voi muokata tarpeen mukaan. Budjetin kehittymistä seurataan vuoden mittaan erilaisin raportein, kuten tuloslaskelmaennusteella, joka luo ennusteen koko vuoden tuloksesta. Tämä auttaa ennakkokeskustelussa esimerkiksi rahoittajien kanssa, mikä on yleensä aina kannattavampaa kuin viime hetkillä reagointi. Budjettia päivitetään tarpeen mukaan niin, että se vastaa sen hetkistä tilannetta ja reagoi muutoksiin.

Budjetoinnin avulla varaudutaan tulevaan ja varautumalla voi hallita kassavirtaa. Ennakointi varmistaa, että kassavirta on tasainen ja häiriötön, eivätkä kausivaihtelut vaaranna yrityksen tulevaisuutta.

Tilitoimisto avuksi

Budjetointi ja kassavirran hallinta on osa yrityksen taloushallintaa. Sen toteuttaminen ei ole vaikeaa, mutta saattaa jäädä tekemättä kiireen keskellä. Siinä tapauksessa kannattaa hyödyntää tilitoimistomme asiantuntijapalveluita, jotta oman ajan saa keskittämään olennaiseen.

Saara Mikkola

PIXABAY

Huomioi nämä maatilaa ostaessasi

1. Lue kiinteistödokumentit, kuten lainhuuto, kiinteistörekisteriote ja rasisuodistus, huolella. Kiinteistöön saattaa kohdistua asumis- tai hallintaoikeusrasitteita vielä elossa oleville edellisen omistajan vanhemmille. Myös tilan alueella olevat naapurin kaivon tai vesijohdon ylläpitorasitteet saattavat tulla yllätyksenä. Samoin tieoikeudet ja -rasitteet on syytä tarkistaa. Kulkuoikeus toisen tilan kautta on saattanut olla edellisten omistajien keskenään suullisesti sopima, jolloin sen jatkuminen on sopimuskykyä, eikä itsestäänselvyys.
2. Ota mahdolliset velattomat panttikirjat vastaan, mikäli ne on kaupan yhteydessä mahdollista saada. Niitä tarvitaan potentiaalisten tulevien lainojen vakuutena, usein jo tilan ostolainaa neuvoteltaessa.
3. Ota vastaan kaikki rakennuksiin liittyvät asiakirjat ja piirustukset ja pidä ne tallessa.
4. Selvitä peltojen osalta lohkojen hallinnolliset pinta-alat ja niiden kartat, maalaji tai viljavuustiedot, salaojitus ja sen toimivuus, tukikelpoisuus, mahdollinen pysyvä nurmen status ja hukkakauratilanne.
5. Säilytä salaojakartat. Ne ovat arvopapereita, joista on ratkaiseva apu, jos ojalalle pitää tehdä remonttia.
6. Pyydä myyjältä tarvittaessa tuore metsäarvio tai metsäsuunnitelma, jotta saat kuvan metsän tilasta.

ProAgrian asiantuntijat ja ProAgria Kiinteistönvälitys auttavat mielellään kiinteistökaupoissa. Ole yhteydessä matalalla kynnyksellä!

ProAgria

Kiinteistönvälitys Oy LKV

Katso
uusimmat
kohteet
maaseutukiinteistot.fi

ESSI JOKELA

Maatilan taloushallinto digiaikaan WakkaKuitti tallentaa kuitit

Sähköinen taloushallinto automatisoi laskutuksen ja kirjanpidon, mikä vapauttaa aikaa muihin tehtäviin. Samalla maatilan päätöksenteko ja taloushallinto tehostuvat, kun maatalousyrityksen taloutta voi seurata reaaliajassa. Tätä arvostavat myös rahoittajat ja muut yhteistyökumppanit. Pitkälle automatisoidut prosessit vähentävät inhimillisten virheiden riskiä.

Pilvipohjainen WebWakka-järjestelmä mahdollistaa pääsyn taloustietoihin mistä ja milloin tahansa, kunhan internet-yhteys toimii. Tilitoimistomme asiantunteva henkilöstö hoitaa juoksevan kirjanpidon ja muut taloushallinnon tehtävät sähköisen järjestelmän kautta. Kätevä sähköiseen taloushallintoon liittyvä ominaisuus on WakkaKuitti-mobiililsovellus, jonka avulla voit lähettää kuitit suoraan kirjanpitoon. WakkaKuitti tekee kuittien hallinnasta helppoa ja nopeaa, mikä säästää aikaa ja vähentää virheiden riskiä.

ProAgria Keski-Pohjanmaan asiantuntijat

avustavat sähköisen taloushallinnon
käyttöön otossa kampanjahintaan.

Ota yhteyttä, autamme mielellämme!

Minna Ketola
050 406 3975

Saara Mikkola
043 825 4280

Seija Roimela
040 847 9740

Milla Siltanen
043 825 4284

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@proagria.fi

Toiminnanjohtaja
Elina Pusaa
Puh. 050 3094 861
kpkalatalouskeskus@proagria.fi

Keski-Pohjanmaan
KALATALOUSKESKUS

@kpkalatalouskeskus

Vuoden 2025 alusta voimaan tulleet

VAPAA-AJANKALASTUKSEN SAALISILMOITUS

Vapaa-ajankalastuksen saalis- ja pyyntitietojen ilmoitukset ovat olleet pakollisia vuoden 2025 alusta alkaen. Saalistietoja ilmoitetaan seuraavista kalalajeista ja -kannoista: lohi, kyttyrälohi, järvilohi, taimen, ankerias, nieriä Kuolimossa ja Saimaalla sekä muualla Vuoksen vesistössä ja harjus sisävesissä leveyspiirin 65°00'N eteläpuolella sekä meressä.

Saalisilmoitus on tehtävä viimeistään 14 vuorokauden kuluessa kalan pyydystämisestä. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös vapautettuja kaloja. Ilmoituksen voi tehdä Omakala-sovelluksen avulla, omakala.fi-verkkosivulta löytyvällä lomakkeella tai puhelimitse. Omakala-sovellus on ilmainen ja sen voi ladata sekä Android- että Apple-laitteille. Puhelinpalvelu palvelee tiistaisin ja torstaisin klo 12–14. Puhelinnumero on 029 532 2800.

Saalis- ja pyyntitietojen avulla saadaan ajantasaista tietoa lajien kalastuksesta ja kannoista. Kyttyrälohen osalta varaudutaan lajin mahdolliseen ilmaantumiseen Itämerelle.

ERÄTARKASTAJILLE JA VALVONTAVIRANOMAISILLE LAUKKIJEN TARKASTUS-OIKEUS

Erävalvonta tehostui 1.1.2025, kun kalastuslain ja Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muutokset astuivat voimaan. Metsähallituksen erätarkastajat, kuten muutkin kalastuslain 99 §:n valvontaviranomaiset, voivat jatkossa tarkastaa kalastajan saaliin, pyyntivälineet sekä kuljetus- ja varastointitilat, joissa saalista säilytetään.

Metsähallituksen erätarkastajalla on myös oikeus ottaa kiinni henkilö, joka kieltäytyy antamasta henkilöllisyyden selvittämiseksi tarpeellisia tietoja tai antaa todennäköisesti virheellisen tiedon. Oikeus kiinniottamiseen on myös silloin, kun kiinniottaminen on välttämätöntä erävalvontaa koskevien säännösten vakavan rikkomisen jatkamisen estämiseksi ja kiinniottaminen on tekoon nähden oikeasuhteinen pakkokeino. Muutokset eivät koske valtuutuksen omaavia kalastusvalvojia, kuten osakaskuntien ja kalatalousalueiden valvojia.

© MAASEUTUVERKOSTO

ANKERIAAN VAPAA-AJAN KALASTUSKIELTO MERIALUEILLA JATKUU

Koska ankeriaan tilanne on edelleen kriittinen, EU-neuvosto päätti joulukuussa 2024 jatkaa ankeriaan virkistyskalastuksen kieltoa kaikilla merialueilla, Itämeri mukaan lukien. Ankeriaan vapaa-ajan kalastus on sallittu ainoastaan sisävesillä heinäkuussa. Mikäli saa merellä tai rauhoitusajaksi (sisävedet 1.8.–30.6.) saaliiksi ankeriaan, tulee se laskea takaisin välittömästi, elävänä tai kuollessa, ettei syyllisty kalastusrikkomukseen. Jos kalastaja vastoin lakia ottaa ankeriaan saaliiksi, hän voi joutua maksamaan kalastaan 3 510 euron suojeleuarvon.

VAPAA-AJAN LOHEN- KALASTUS MERELLÄ

Suomen merialueilla, Suomenlahtea lukuun ottamatta, voidaan vapaa-ajankalastuksessa ottaa lohia saaliiksi seuraavilla säännöllä:

- Yksi mitan täyttävä eväleikattu lohi kalastajaa kohden päivässä.
- Lohen kalastus on lopetettava lopupäivän ajaksi sen jälkeen, kun ensimmäinen rasvaeväleikattu lohi on otettu saaliiksi.
- Kaikkien kalalajien kaikki saaliiksi otetut yksilöt on purettava kalastusveneestä maihin kokonaisina.

Tästä poiketen saa 1.5.–31.8. 59°30'N pohjoispuolisilla alueilla neljän merimailin sisäpuolisilla alu-

eilla perusviivasta mitattuna, ottaa saaliiksi sekä eväleikattuja että rasvaevällisiä mitan täyttäviä lohia, kuitenkin enintään kaksi lohta kalastajaa kohden päivässä, kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Suomenlahdella saa kansallisen lainsäädännön mukaisesti ottaa kaksi lohta vuorokaudessa kalastajaa kohden (rasvaevällisiä ja rasvaeväleikattuja) eikä alueella ole ajallisia rajoituksia.

LOHEN VERKKO- JA AJOSIIMAKALASTUS

Neuvoston asetus kieltää pitkäsiima-

kalastuksen (ajosiimakalastuksen) Pohjanlahdella ympäri vuoden neljän merimailin ulkopuolella perusviivasta mitattuna. Pitkäsiimakalastus on sallittua neljän merimailin sisäpuolisilla alueilla perusviivasta mitattuna ja tässä noudatetaan kansallisen lainsäädännön aikarajoituksia (valtioneuvoston asetus lohenkalastuksen rajoituksista 236/2017). Huomioi, että lohen verkkokalastusta ei säädellä neuvoston asetuksella ja se on sallittua myös neljän merimailin ulkopuolella perusviivasta mitattuna kansallisen asetuksen aikarajoitusten mukaisesti. Myös verkko- ja ajosiima-

lakimuutokset

kalastuksessa on voimassa yhden tai kahden lohien päiväkiintiöt.

KAUPALLISTEN SISÄVESI-KALASTAJIEN SAALIS-ILMOITUKSET

Kaupallisen kalastajan on toimitettava kalastuspäiväkirjat edellisen kalenterivuoden saaliistaan viimeistään seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä Varsinais-Suomen ely-keskukselle. Kalastuspäiväkirjaan kirjataan saatujen saaliiden kilomäärät kalastuspäivittäin, kalalajeittain ja pyydyksittäin sekä kalastuksen harjoittamisalue niin, että siitä selviää vesialue joen, järven

ja suurissa järvissä järvenselän tarkkuudella. Valtion vesialueilta saatu saalis eritellään kalastuspäiväkirjassa. Itämerestä peräisin oleva lohien saalis sekä rapu- ja nahkiaissaalit kirjataan kilo- ja kappalemäärinä. Pyydyksistä kirjataan pyydysten määrä, koko, tekniset ominaisuudet ja pyyntiaika. Lisäksi kirjataan kalastuspäivittäin saaliin purkamispaikat siten, että julkiset tai yhteiskäyttöiset satamat kirjataan ja yksityisten laitureiden osalta kirjataan kunta sekä joen tai järven nimi. Kalastuspäiväkirjaan kirjataan myös kalastuksessa käytetyn sisävesialuksen tunnus.

Mika Yli-Soini, puheenjohtaja

Ennen oli kaikki paremmin

On siis kevät, kuljen Pappilanniemen rantaa. Vedet ovat vapautumassa jääkansistaan ja pitkän odotuksen jälkeen pääsemme aloittamaan uutta avovesikautta. Monin paikoin jäät ovat lähteneet ennätysaikaisin. Kevätkutuisten kalojen kutuaika alkaa olla pian käsillä, ja kudun myötä eksponentiaalisesti lisääntynyt kalojen liikkuminen tuo ne kalastajien pyydysten ulottuville ja helposti saaliiksi saataville. Jokaisen kalavesille suuntaavan on syytä pitää maltti mukanaan ja ottaa saaliiksi vain sen, mitä omaan käyttöön tarpeen on. Ota siis vain sen minkä kerralla syöt, sillä kala pysyy tuoreimpana elävänä vedessä.

Mennyt talvikausi oli jäällä kulkijoille armollinen, sillä lunta ei haitaksi asti ollut. Valoa ja happea jään alla oli edellistalveen verraten merkittävästi paremmin, mutta silti saaliit taisivat jäädä yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta keskimääräistä laihemmiksi laajoilla alueilla aina rannikolta Suomenselän takaisille vesille, jos kauemmaksikin. Mistä sitten mahtoikaan johtua kalojen pitkään jatkunut passiivisuus, jäänee arvoitukseksi.

Ennen oli kaikki paremmin, vai oliko sittenkään?

Ihmismieli tahtoo hanakasti poimia muistoistaan positiivisia kuvia. Esimerkiksi ajoista, jolloin kesällä paistoi aina aurinko, kalat olivat isoja tai niitä oli paljon ja vedet kiilsivät kirkkaina. Valitettavan tottahan se on, että vedet ovat rehevöityneet ja tummuneet viime vuosikymmenten aikana. Tutkitun tiedon mukaan järvien vedet jatkavat yhä hidasta tummumistaan ihmistoiminnan seurauksena, huolimatta saatavilla olevasta vesiensuojelutiedosta.

Sen sijaan vapaa-ajankalastuksen harrastaminen ja lajiin mukaan pääsemiseen on helpottunut. Kalastusvälinevalikoima on laajentunut valtavasti, kalojen tavoittamisen tekniikka kehittynyt harppauksilla ja kun somesta löytyy toinen toistaan parempia opasvideoita kalastusharrastuksen aloittamiseen, oppimiseen ja sen suurkalan tavoittamiseen, voidaan todeta, ettei välttämättä aivan kaikki ollutkaan ennen paremmin. Ainakaan kovin paljon paremmin.

Entä mitä kuuluu Syvikselle?

Lammen viides kalastuskausi päästään avaamaan poikkeuksellisen aikaisin jo vapun aattona ja Esteetön Syvälampi -hankkeen tuotosten virallisia avajaisia tullaan juhlistamaan kesäkuun ensimmäisen perjantain illassa kaikille avoimessa ilmaistapahtumassa. Siellä luvassa on kirjolohien kalastusta, elävää musiikkia ja muuta asiaan kuuluvaa oheistointia. Tervetuloa!

Nuorille suunnattuja kalastustapahtumia päästään järjestämään pitkin kesää Elyn myöntämän avustuksen turvin ja muutakin ohjelmaa on tiedossa vähintään riittävästi. Niiden toteutumiseen ja tuloksiin palataan seuraavassa lehdessä.

Loppukevennyksenä menovinkki: Jos vaihtoehtona on mököttää mökissä tai lähteä ulos raikkaaseen ilmaan ja auringon paisteeseen, niin valinta on helppo: Kannattaa mennä kalaan!

Huhtikuun alussa pilkittiin Syviksellä kilpaa kohdekalana siika. Yhtään mitallista siikaa ei saaliiksi saatu, mutta sivusaaliina jälle nousi nippu komeita kirjolohia.

Kalavesillä vuodesta 1892

"Kalataloudellisen kirjallisuuden harrastaminen on välttämätön ehto kalastajaväestön kehitykselle, Suomen Kalastuslehti 1917."

Suomen Kalastuslehti

Osakaskunta tai kalatalousalue – tilaa Suomen Kalastuslehti!

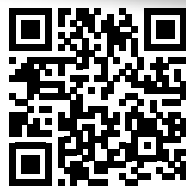
Suomen Kalastuslehti tarjoaa viimeisimmät uutiset kalastuksesta ja kalavedenhoidosta 8 numerossa/vuosi. Lehti on suunnattu kaikille osakaskunta- tai kalatalousaluetoimijoille, jotka haluavat pitää itsensä ajan tasalla siitä mitä kalavesillä tapahtuu. Tätä tietoa et saa mistään muualta!

Esittelemme kalatalouden tuoreimmat uutiset, kiinnostavimmat esimerkit, kohteet ja ihmiset, opastamme uuden tutkimustiedon pariin ja lakiasioiden saloihin. Lehden sivuilla kohtaavat vesienomistajat, osakaskuntalaiset, kalatalousaluetoimijat, kaupalliset kalastajat, kalastuksenvalvojat, tutkijat ja viranomaiset.

Tilaa koko hoitokunnalle tai hallitukselle 8 numeroa osakaskunta- ja kalatalousasiaa kestotilauksena kotiin vuoden 2025 alusta hintaan 53 €/tilaus (paperi + digilehti). Tilaukset joko oman kalatalouskeskuksesi/kalastajaliittosi kautta tai suoraan Kalatalouden Keskusliitosta:

KALATALOUDEN KESKUSLIITTO
Malmin Kauppatie 26, 00700 Hki
P. (09) 6844 590 • kalastus@ahven.net

Välityskaljat kaudelle 2025

Välityskalojen (kirjolohien) hinnat lähetetään seuraavassa uutiskirjeessä kaikille. Huomioithan, että tilaukseen käytetään alkavalla kaudella tilauslomaketta. Muut kalat esim. siiat syksyllä.

Kahvilla ja ilolla Impin päivään

ANU KARHUKORPI

Ota tavoitteeksi Hukatön huhtikuu. Arjessa sekä juhlapyhien vietossa on hyvä huomioida ruokahävikin välttäminen. Suomalaisessa ruokaketjussa syömäkelpoista ruokaa menee hukkaan eniten kotitalouksissa, joissa ruokahävikkiä syntyy jopa 30 kiloa henkeä kohden. Määrällisesti eniten hävikkiä syntyy vihanneksista, kasviksista ja kahvista. Yllättävää, että kahvi muodostaa noin 15 % kotitalouksien kaikesta ruokahävikistä. Sillä on suuri ilmastovaikutus ja vinkit kahvihävikin vähentämiseksi ovat yksinkertaisia. Selvitä juojien määrä ennen kahvin keittämistä, jos kahvia jää yli, sen voi vaikka pakastaa ja käyttää myöhemmin erilaisiin ruokiin ja juomiin.

Ilolla yhdessä -valokuvakisa 2025

Kuvaa iloisimmat hetket yhdistyksenne toiminnasta ja voita porukalle si ruokakurssi! Hyvinvointikampanjamme jatkuu teemalla ilolla yhdessä. Siihen liittyen järjestämme valokuvakisan, jossa nostetaan esille yhdistysten tapahtumissa yhdessä tekemisen ilo. Nappaa paras kuva toiminnastanne ja julkaise se Facebookissa Ilolla yhdessä -valokuvakisa 2025 -ryhmässä viimeistään 12.10.2025. Liitä halutessasi kuvapäivitykseen myös pieni teksti tapahtumasta. Kisaan voit osallistua useammalla kuvalla. Kisasta lisää ja kisan säännöt: maajakotitalousnaiset.fi/valokuvakisa2025.

Impin päivä

Kesäkuun 11. vietetään Maa- ja kotitalousnaisten yhdistyksissä Impin päivää järjestämällä erilaista yhteisöllistä toimintaa. Impin päivän vietto alkoi vuonna 1997 Impin ilta-ajoista pyöräillen. Kokeilkaa tänä vuonna jotakin vanhaa perinnetaitoa, jota samalla esittelette nuoremmille sukupolville. Aiheena voi olla paikallinen perinne, esim. paikallinen ruoka tai kädentaitojen tuote, jonka valmistuksen seniorijäsenemme taitavat ja haluavat siirtää sen seuraaville sukupolville. Nappaa samalla iloinen kuva kisaan Impin päivän tapahtumasta!

Hukatonta kevättä toivottaa

Anu Karhukorpi, puheenjohtaja

Ilonpäivä Kekrin merkeissä 27.9. Seinäjoella

Tule mukaan Keski- ja Etelä-Pohjanmaan MKNn yhteistyössä järjestämään Ilonpäivä ja Kekritapahtumaan Seinäjoelle syyskuussa. Luvassa kekrinajan ohjelmaa sekä lähiruokamarkkinat, jossa mahdollisuus ostaa lähiruokaa ja käsitöitä.

Ohjelmassa mm. tutkija Ada Trogenin luento aiheesta ”Emäntä”, kekrinajan ruokanäytöksiä sekä maistelua omien MKN-ruoka-asiantuntijoiden johdolla, tarinaa Kekrin synnystä sekä tietoa kuinka ennustetaan tulevaa satokautta luonnon merkeistä. Kekrin markkinahengen trubaduureja ja kansantaiteilijoita sekä kekripukki kulkueineen paikalla!

Tapahtuma on Seinäjoen Piirin alueella, mikä on vanhaa sairaalan aluetta. Miljöö on juuri sopivat Kekrin viettoon. Matkareitti tarkentuu lähempänä, mutta alustavana suunnitelmana Kalajo-ki – Kannus – Halsua – Seinäjoki riippuen miltä suunnalta väkeä on tulossa. Ilmoittautuminen avataan MKNn nettisivuilla touku-kuun alkupuolella. Hinta n. 90 € sisältäen bussimatkan, aamukahvit, lounaan, illallisen sekä ohjelman. Lähtö Kalajoelta klo 6.30 ja paluumatkalle lähdetään Seinäjoelta n. klo 20. Seuraa tiedotusta Facebookissa ja kotisivuilla.

Elämän kevät – hyvinvointi- tapahtuma 17.5. klo 10–15 Taidekartanolla Vetelissä

Olemme mukana pitämässä kahviota, jakamassa tietoa terveellisistä ruokavalinnoista sekä 72 tuntia varautumisesta. Tervetuloa kuuntelemaan luentoja henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Tapahtumassa erilaisia hyvinvointiin liittyviä hoitajia sekä myyntipisteitä. Lisätietoa tapahtumasta löydät Taidekartanon Facebook-sivuilta.

MKN Maiseman ajankohtaista

Luonnonlaidunpäivä 14.6.2025

MKN Maisema kerää valtakunnallisesti luonnonlaidunpäivän tapahtumia nettisivuilleen. Oman tapahtuman (esimerkiksi laiturille laskun) voi ilmoittaa Millalle puh. 043 8254284 tai milla.siltanen@proagria.fi.

Ympäristösopimusten hakuaika 17.6.2025 mennessä

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimukset, kosteikkojen hoitosopimukset, lisäalat olemassa oleviin kohteisiin ja 1-vuotiset toimenpiteet. Lisätietoja Millalta.

Ei-tuotannollisen investointituen hakuaika 30.6.2025 mennessä
Kosteikkojen perustaminen. Lisätietoja Millalta.

Seuraa Facebook-sivujamme:
KESKI-POHJANMAAN
MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Tilaa uutiskirje

kirsi.ylitalo@
maajakotitalousnaiset.fi

MKNn
verkkokaupan
järjestötuotteet:

Maa- ja kotitalousnaiset järjestävät luentoja ja opastusta eri aiheisiin myös verkossa. Ota yhteyttä Kirsiin, Miinaan tai Millaan!

HUOM!

Suomalainen ruoka on elinehto

Meillä Maa- ja kotitalousnaisilla on strategiassamme suomalaisen maaseudun säilyttäminen elinvoimaisena ja sen kantavana voimana on suomalaisen ruuantuotannon turvaaminen. Toimivan alkutuotannon lisäksi on tärkeää, että meiltä löytyy myös rohkeita yrittäjiä, jotka jalostavat tuotteita kuluttajien saataville. Kehotammekin suosimaan suomalaista ja erityisesti omassa maakunnassa tuotettua lähiruokaa. Kotimaisen ruuan käyttö on suomalaisen ruuantuottajan työn arvostamista.

Nykyisessä maailmantilanteessa ei sovi unohtaa huoltovarmuusasioita. Kotimainen ruoka on elinehto myös poikkeustilanteisiin varautuessa. Esimerkiksi riisin voi korvata täysin kaura- ja ohrasuurimoilla. Kun olemassa on kattava lähiruuantuottajien verkosto, ruokapula ei yllätä missään tilanteessa. Verkosto ei kasva ellemmekä kuluttajina käytä lähituotteita – suosi siis lähituottajaa!

Otsikoissa ovat olleet myös uudet ravintosuositukset ja keskustelut kasvisruokailun nostamisesta lihan tilalle. On totta, että lihankulutus on kasvanut viimeisten vuosikymmenten aikana huomattavasti. Tähän on vaikuttanut elintason nousu. Ja onhan liha erinomainen proteiinin lähde. Tähän keskusteluun pätee hyvin vanha sanonta: Kohtuus

kaikessa! Tasapainoinen ja monipuolinen ruokavalio on kaiken perusta. Käytä kotimaisia kasviksia, marjoja, viljoja, kalaa ja lihaa. Paras ekoteko on suosia suomalaista lähiruokaa.

© MAASEUTUVERKOSTO

ja monipuolinen ruokavalio on kaiken perusta. Käytä kotimaisia kasviksia, marjoja, viljoja, kalaa ja lihaa. Paras ekoteko on suosia suomalaista lähiruokaa.

Kirsi Ylitalo

Järjestökampanja 2025 Valokuvakisa "Yhdessä tekeminen ilolla"

Yhdistyksissä järjestetään lukemattomia tapahtumia vuosittain, jotka keräävät tuhansia ihmisiä toimimaan ja viihtymään yhdessä. Jokaisella yhdistyksellä toiminta muotoutuu palvelemaan niitä ihmisiä, jotka toimintaan osallistuvat.

Toisten yhdistysten toiminnasta on kuitenkin hauska kuulla ja niistä voi saada ideoita ja vaihtelua omaan toimintaan. Tänä vuonna järjestetään järjestökampanjana valokuvakisa, jonka teemana on yhdessä ilolla tekeminen. Sometunnukseksi toimii #IlollaYhdessä. Tarkemmat ohjeet kisasta ja kuvien julkaisukanavasta löytyvät netistä maa- ja kotitalousnaisten järjestötoiminnan sivuilta.

Järjestöretki Viroon 12.-14.7.2025

Tervetuloa tutustumaan Viron maaseutuun, kun heinäkuussa 2025 Virossa järjestetään yhdettätoista kertaa Avatud Talude Päev eli Avoimien maatilojen päivät. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus järjestää retken, jonka keskimääräinen matkapäivä kierretään valittuja maatilakohteita tutustuen Viron maaseutuun. Retkellä tutustutaan myös Tallinnan keskiaikamarkkinoihin. Tallinnan raatihuoneentori ja Nigulisten kirkon ympäristö muuttuvat vuosittain muutamaksi päiväksi vanhaksi hansakaupungiksi. Markkinoilla on tarjolla monenlaista ohjelmaa ja elämyksiä.

Osallistumalla matkaamme pääset kokemaan kaksi erilaista tapahtumakokonaisuutta hyvässä seurassa. Varaa siis päivät kalenteriisi. Matka on myynnissä Maa- ja kotitalousnaisten nettisivuilla. Lisätietoa somekanavissa sekä Koti ja maaseutu -lehdessä.

Muista varautua!

72 tunnin varautuminen on ajankohtainen asia, ja jos et vielä ole varautunut, nyt on sen aika. Valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti jokaisen kansalaisen tulisi tarvittaessa pystyä olemaan kotona jopa suljettujen ovien takana 72 tuntia. Esimerkiksi kemikaalivuoto voi aiheuttaa kehotuksen pysytellä sisätiloissa. Sähkökatkokset ovat yleisiä ja se onkin todennäköisin tapahtuma, johon on syytä varautua. Myös muut luonnonmullistukset ja muut poikkeustilanteet on syytä ottaa huomioon.

Olet hyvin varautunut, jos nämä asiat ovat kunnossa:

- pullovesi
- säilykkeitä ja muuta hyvin säilyvää ruokaa
- taskulamppu
- patteriradio, jossa on patterit
- varavirtalähde, täyteen ladattuna
- retkikeitin tai muu kuin sähköllä toimiva ruuanvalmistusmahdollisuus
- kannellisia vesiastioita
- käteistä rahaa
- hygienia- ja ensiaputarvikkeita sekä lääkkeitä.

72 tuntia varautuminen on osa EU-rahoitteista Varjo - maatilojen varautumishanketta.

Kysy lisää tai varaa tapahtumaasi
72 tuntia varautumisluento:
kirsi.ylitalo@
maajakotitalousnaiset.fi

Maatilojen varautumisesta
lisätietoa: jouni.ingalsuo@proagria.fi

KOTIVARABINGO

Pelaa kotivarabingoa. Löydätkö kotoasi seuraavat asiat?
Täydellä ruudukolla voit nimittää itsesi varautumisen virtuoosiksi.

Käteistä rahaa kolikoina ja pieninä seteleinä

Ensiaputarvikkeet ja lääkkeet

Patteriradio

Puhtaita kannellisia vesiastioita

Sellaisenaan syötävää tai helposti valmistettavaa ruokaa ja retkikeitin

Hygienia- ja ensiaputarvikkeita

Taskulamppu tai otsalamppu

Pullovetä

Pattereita ja ladattu varavirtalähde

Lisätietoa varautumisesta häiriötilanteisiin: 72tuntia.fi

www.72tuntia.fi

Mirka Peltokangas Palosalmen tilapuodista

Tällä kertaa Maaseudun naisia -juttusarjan haastatteluun valikoitui Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten johtokunnan uusin jäsen Mirka Peltokangas Perhosta. Mirka on paljasjalkainen perholainen yrittäjä, jolla on miehensä kanssa maatilayritys, Palosalmen maatila sekä tilapuotimymälä. Perheeseen kuuluu viisi lasta, joista kolme on jo lentänyt pois pesästä. Mirka kertoo olevansa intohimoinen opiskelija, uuden oppija ja vanhan säilyttäjä. Tämän voin minäkin allekirjoittaa, sillä minut vastaanotti erittäin positiivinen ja iloinen elämänasenteen omaava nainen, jolla oli monenlaisia suunnitelmia.

Palosalmen maatila

Palosalmen maatilalla kasvatetaan ylämaankarjaa, suomenlampaita ja ahvenanmaanlampaita. Pihapiiristä löytyy myös alpakoita ja kanoja. Tilalla on puoti, jossa myydään suoramyntinä lihaa ja lihavalmisteita sekä lampaantaljoja ja villalankaa. Asiakkaat ovat pääosin yksityisasiakkaita, lisäksi tilalta toimitetaan raaka-aineita ruoka-alan yrityksille. Tilapuotimymälässä on myös lähialueen tuottajien käsitöitä ja lähiruokaa. Kysyin Mirkalta mikä on yrittäjyydessä parasta. – Parasta on vapaus. Olen ollut myös palkkatyössä ja sieltä on vaikeampi irrottautua esimerkiksi lapsen lääkäreissulle. Ja se, että voi juoda päiväkahvit tuvan portailla auringonpaisteessa mustarastan laulellessa, on aivan luksusta, vastaa Mirka. Miinuspuolelta tulee vapauden toinen puoli eli oletkin yhtäkkiä kiinni tilalla ja yrityksessä 24/7.

Mirka kertoo, että yritysidea ei syntynyt todellakaan aivan hetkessä ja muuttui monta kertaa matkan varrella. –Aloitimme aikoinaan maidontuottajina. Navettaa laajennettiin ja työmäärä kasvoi, samalla myös perhe kasvoi. Tilalla oli vuosia palkattu työntekijä, mutta jatkuvat haasteet työntekijöiden saamisessa ja vaihtuvuudessa kuormittivat aika tavalla, kertoo Mirka. Kun erilaiset vaatimukset alkoivat kiristyä navettarakennuksen, ympäristön ja muun osalta, ti-

KIRSI YLITALO

Palosalmen maatilalan puoti Oksakoskentie 77, Perho, on avoinna joka lauantai klo 11–13 tai sopimuksen mukaan, p. 0400 413 779. Kesäaikaan vierailijat voivat tutustua tilan eläimiin.

lanväki päätyi miettimään, kuinka paljon he olisivat valmiita investoimaan, kun työmäärä ei merkittävästi vähenisi. Tilalla ei ollut tiedossa varmaa jatkajaa, joten Peltokankaat punnitsivat hyvin vakavasti mihin suuntaa tilaa vietäisiin. –Minulla on myös paha allergia, joka haittasi navettatyötä. Allergia vaivaa toki edelleen, mutta näissä olosuhteissa pystytään enemmän valikoimaan, mitä työtä meistä kumpikin tekee, kertoo Mirka.

Arvot ohjasivat ajattelua

Tilanväki oli pannut merkille, että heidän arvomaailmansakin oli muuttunut. Voisiko elämässä tehdä jotain muutakin kuin työtä?

Voisiko työ olla toisenlaista? Myös ympäristö, luonnon monimuotoisuus ja sen säilyttäminen vaikutti merkittävästi tehtyihin valintoihin ja yrittäjäparin arvojen mukaiseen maatalousyrittämiseen. –Pohdinnat kestivät aika monta vuotta, päätös ei todellakaan ollut helppo. Jonkinlaisesta turvatusta kuukausitulosta hyppäsimme johonkin aivan uuteen ja riskialttiimpaan, kertoo Mirka tilalla tehtyjä valintoja.

Green caresta tilapuotiin

Varsinainen yritysidea ja konsepti oli alun perin hieman toisenlainen. –Minä olen yhdeltä koulutukseltani mielenterveys- ja päihde-työhön suuntautunut lähihoitaja, ja suunnitelmassa oli aloittaa tilalla green care -toiminta. Haaveena oli nimenomaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaat ja se olisi ollut yksi tulonlähde yrityksessä, muistellee Mirka. Hanke kuitenkin kariutui,

koska vaatimukset luvanvaraiselle toiminnalle muuttuivat, vaikka tarvittavat toimet, eläimet ja pakolliset koulutukset olivatkin valmiina. Tilalla päätettiin panostaa tilapuotiin. Alun perin GC-toimintaan hankitut lampaat muuttuivat lammaskataraan uuhiehoiksi, kun Palosalmen tilalla aloitettiin pieni- muotoinen lampaanlihan tuotanto. –Toisaalta myös minun käsityötaustani ja melkein valmiit materiaalitkin olisivat mahdollistaneet tilapuodin valikoiman laajentamiseen käsityötuotteiden valmistukseen ja myyntiin, mutta vielä siihen ei ole ollut oikein aikaa panostaa, Mirka kertoo.

Johtokuntatyö Maa- ja kotitalousnaisisissa

Mirkalla on tahtotila vaikuttaa Keski-Pohjanmaan elinvoimaisuuteen ja houkuttelevuuteen. Hän haluaa kannustaa erityisesti uusia suoramyntitiloja, kehittää verkostoa niin, että pienilläkin, uusilla ja kokeilevilla tuottajilla olisi mahdollisuus yrittää. Johtokuntatyö Maa- ja kotitalousnaisisissa on yksi tapa laajentaa verkostoa ja saada muita samanhenkisiä mukaan. Maa- ja kotitalousnaisisissa laaditaan uutta valtakunnallista strategiaa vuosiksi 2026–2030. Mirka nostaisikin uuteen strategiaan maakunnassa tärkeät aiheet kuten ilmastomyönteisen ja kestävä yhteiskunnan, suomalaisen ruuan sekä yhteisöllisyyden.

Tulevaisuus

Toimeliaan yrittäjän ihannetilanne tulevaisuudessa olisi sellainen, että keskipohjalaiset kunnat olisivat muuttovoittoisia, pienten yritysten toiminta olisi mahdollista ja työpaikkoja sekä etätyömahdollisuuksia olisi niin hyvin, että nuoret perheet haluaisivat tänne. Vahvistettaisiin sitä, mitä isoilla kaupungeilla ei ole tarjota: kyläkouluja (joissa mahdollistuu erilaiset aikuistenkin harrastustoiminnat), pienten yritysten toimintamahdollisuuksia, verkostoitumisia, kyläyhteisöjä. –Minä toivon, että meidän yrityksemme olisi vakiinnuttanut paikkansa ja ehkäpä joku lapsista perheineen puuhailisi jo apuna tai ehkä olisi ottanut ohjakset käsiinsä. Minä voisin keskittyä enemmän omaan intohimooni, käsitöihin ja ehkäpä perinnehoidoihin ja sitä kautta meidän kulttuuriperintömme säilyttämiseen, päättää Mirka haastattelun.

Kirsi Ylitalo

